

ARADI KÖZLÖNY

Főszerkesztő és igazgató:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD 55. évf. 156. szám
1940. július 14., vasárnap

Felelős-szerkesztő:
SZ. JAKAB GÉZA

Laptulajdonos: „Aradi Közlöny lapkiadó r. t.” — Törvényszéki bejegyzési szám: 10/1—1938.

TÖRTÉNELMI FELELŐSSÉG

Irtá: **SZ. JAKAB GÉZA**

A nagy idők nem mindig szünek nagy embereket. Néhány kiemelkedő egyéniség átforgalmazta a korok arculatát és akarata szerint irányíthatja a tömegeket; a tömegek azonban csak tömegek maradnak.

Az ember többnyire csak későn nő fel saját korához. Többnyire szaladunk a kor-eszmék után. És napi tanulmányainkkal évtizedeket elmaradunk. Ez a gyakorlati magyarázata annak is, hogy miért olyan változatlán a tömegek élete és miért következett el a parancsuraimak korszaka Európa életében. A Vezérek pedagógiája nélkül nem található ki többé a nagy háború zürzavarai közül a békekorszak tisztá-sáira.

Mi lesz holnap? Ezer és ezer újságcikket ontanak magukból a lihegő rotációs-nyomdagépek, amelyek ma már mind ezzel a kérdéssel foglalkoznak. De senki nem tud semmit. Mint a teremtés első napján, mindössze a tűz választódott el a víztől és a víz a földtől. Konturokat láthatunk csupán, melyek körülhatárolni látszanak a nagy vajadás anyag-halmazait, amelyekből majdan törvények által szabályozott rendszerek születnek a nagy összeműködés szolgálatában. A tengely, amely körül az újjajadás folyamata megindult, az egyedüli szilárd bázis, melyre támaszkodva tájékozódni és építeni lehet. Ez az archimédészi szilárd pontok sorozatából kialakított valóság, melyből kimozdítottak már egy világot. Most meg fogjuk látni, hogy miként lehet a helyébe újat állítani.

Egy máris kétségtelennek látszik. A politikai kulisszák kora lejárt. A Potemkin-falak szétporladtak a Maginot-vonal vasbeton-várhálózatával együtt és eláztak a hollandi duzzasztó-gátak vizében. A gazdasági háború rendszere együtt bukott a technikai háború régi stratégiájával és nyertünk helyettük egyetlen egy felismerést: azt ugyanis, hogy nincsen olyan haditechnikai újítás, amelynél meghökkenőtöbbit borzalmasabbat és megsemmisítőbbet ne lehessen alkalmilag kitalálni. Szakítani kell tehát a hatalom gyakorlásának ezekkel az egymással versengő és mindig holtversenyre futó módszereivel, ha továbbra is rendezett helységekben akarunk élni, villanyvilágítással és vízvezetékkel, könyvekkel az éjjeliszekevényeinken és piaci árucarnokokkal a mindennapi étkezésszálaink számára. Rá kellett jönnünk, hogy az utak karbantartása nem csupán stratégiai felvonulások kérdése, de a megbízható árucere szempontjából is fontos. A folyók és tengerek a legolcsóbb közlekedési utak és ha aknazárakat bujtatunk a hullámok alá, megrekednek a gabonauszályok, megáll a tengerentúli gyarmatáru természetes útja és az értékek egyenlőtlenül halmozódnak fel, míg közben embermilliók nélkülöznek a másutt elpusztuló árúhalmokat, termény-hegyeket. Neveltséges, hogy Európa államainak aranykészlete csak azért kerülhetett át Amerikába, mert ott gyárthatták a legzavartalanabbul és a legnagyobb szériákban az aranykészlettulajdonosok elpusztítására szolgáló szerkezeteket. Vagy mert az amerikai acélpincék több biztonságot ígértek...?

Mindezek a kérdések, úgy látszik, előbb váltak a múlt kérdéseivé, semmint idők lett volna észrevenni elavulásukat. Teljesen új és merőben gazdasági alapon indul meg az újjászerveződés folyamata Európában. Amit politikások rontottak el, társadalomtudósok, közgazdászok, közlekedési szakértők és nyersanyag-szakemberek próbálják jóvá tenni. Mindezt annak az elgondolásnak alapján, hogy vannak örök emberi

élet-tényezők, amelyek egyformák mindenfajta emberi közösség életterében. Minőségileg is, mennyiségileg is. Az éhségnek például éppúgy nincs nemzetisége, mint a halálnak, vagy a születésnek. Az emberi fájdalom nem ismer vármhatárokat és egyforma a politikai programja mind azoknak a kereteknek, amelyek között egy-egy emberélet pillanata elmúlik a történelem folyamataiban. Miért lenne tehát másként az ember-életek közösségeiben?

A felismert tények önmagukért beszélnek és a történelmi felelősség lényege az a kérdés, hogy a tömegek éppúgy felismerik-e a jelenlegi helyzet kibontakozási lehetőségének gazdasági lényegét, mint ahogyan tisztában vannak véle az irányítók? A történelmi felelősség kérdése a régi szó-lamszótárral idején szakítani-tudó fegyvermezesség és céltudatosság, majd a fölösleges mellék-propaganda kitisztítása, amely a gazdasági egymásrautaltság felismert képét és eleven érzetét

ma még mindig elkenődőzni igyekszik. Mindezek a jelenségek azonban ma utolsó jelenségei az elavult életközösségi módszereknek; az új felismerések igazságai egyre elsodrabb erővel veszik birtokukba az európai tájakat, az egymás kiegészítésére utalt nyersanyag-termőhelyeket és az agrárius, továbbá az ipari munkaterületek ugyancsak egymás kiegészítésére rendelt gazdálkodási rendszereit. Ma még hadseregek felvonulásáról, légi, tengeri ütközetekről és gazdasági blokádozokról beszélünk, mert a háború szcénikusainak kezében van a rendezői pálca. Az új élet tervezőinek a kezében azonban gazdasági statisztikák kimutatásait látjuk és a térképek, amelyek új vonalakat húznak, inkább földrajziak, mint politikaiak. A történelmi felelősség, amely ma az európai tömegekre nehezedik, ebben a pillanatban ezért záloga a béke tartósságának és igazságosságának. És elsősorban is ezeknek a nagy, átfogó jelentőségű szempontoknak megértésétől függ a nagy európai folyók, tengerek, síkságok és hegyláncolatok mentén lakó népek jövőrejtő, igazi béke-életének kibontakozása az új világrend adott, győzedelmes keretei között.

Öfelsége II. Carol király:

„A Nemzet Pártja kitárt karokkal fogadja az ifjúságot”

Az Uralkodó távirata az erdélyi és bánági román ifjakhoz

Bucuresti. A Rador távirati iroda hivatalos jelentése: Öfelsége II. CAROL király abból az alkalmából, hogy az erdélyi és bánági román ifjúság a Nemzet Pártjának tagjai sorába lépett, a következő tartalmú táviratot küldötte:

— Az erdélyi és bánági ifjúságnak hozzám intézett táviratából kitűnik a hazafiasság szelleme és az, hogy szívvel-lelékkel csatlakoznak az egységes és totális új román politikához. Számomra fényes jelét mutatták a nemzeti ére-nyekbe vetett hitüknek és megnyugvást jelent

számomra az a tudat, hogy az egykori hősök szelleme tovább él az új nemzedékben. Lefekem mélyéből örülök ennek a csatlakozásnak, mely a nemzeti szolidaritásnak és a nemzetben való hitnek dinamikus megnyilvánulása. A Nemzet Pártja kitárt karokkal fogadja az ifjúságot, amelynek legjobb kívánságaimat küldöm és azt óhajtóm, hogy Horia és Avram Iancu szellemének követői legyenek az új Romániáért való harcban.

CAROL R.

Negyvenhat mozgósított vörös és sárga behívóval rendelkező katonai kategória leszerelését rendelte el a nagyvezérkar

A nagyvezérkar 3. számú rendeletének ismeretése — Ma, vasárnap kezdődik meg a leszerelés

A kormány legújabb intézkedései a rendfenntartás érdekében

Bucuresti. A nagyvezérkar július 13-án a következő 3-as számú rendeletet bocsátotta ki: — A nagyvezérkar azon tiszteket, altisztakat és legénységi állománybelieket, akik sárga és vörös behívóparanccsal és ezen a behívóparancon az alatt megjelölt csillagokkal, illetve betűkkel rendelkeznek, szabadságra küldi, illetve

LESZERELI.

Tehát, akik vörös, illetve sárga behívóparanccsal és a következő csillag, illetve betűjelzéssel rendelkeznek:

EGY CSILLAG: ZR1, ZN1, OB1, PA1, PA2, VT1, VT2, HP2.

KÉT CSILLAG: SU1, SO2, VP1, VU1, US2.

HÁROM CSILLAG: XV1, VT1, VT2, VA1, UT1, UP2, OB2, VH1, ZH2, OI1, OI2, SM1, SM2.

NÉGY CSILLAG: PI1, OP1, OP2, ZC2, VN1, VN2, UR1, UR2.

ÖT CSILLAG: ZO2, ZI1, MT1, MP2.

HAT CSILLAG: SM1, SM2, DP1, PT2, RC1, LC2, SP1, SP2.

Ezeknek a katonai személyeknek a leszerelése 1940. július hó 14-én VASÁRNAP VESZI KEZDETÉT.

VATA DE JOS kénos és szénasavas
hógyógyfürdő

Szenzáció gyógyhatású: Rheuma, csusz, köszvény,
leukézia, lobbosodás, aranyér,
visszértágulás és kü-
lönböző női,
bajoknál

Ardeal legolcsóbb gyógyfürdője

50%-os

vasúti kedvezmény Aradtól.

Teljes napi penzió: reggeli, ebéd, vacsora, lakás 160-180 lei

Kitűnő étterem. Elsőrangú zene. Meleg uszoda. tennisz,
tánc, kirándulohelyek. Orvost ellenőrzés. VONATOK A FÜRDŐ PARKJÁNÁL
ALLANAK MEG. Prospektust szívesen küld az IGAZ GATÓSÁG.

**5 évig szenvedtem
rettentő gyomorgörccsen...**

és talán még ma is beteg volnék, ha nem szereztem volna tudomást a kiváló GASTRO-D. orvoságról, írja nekünk Crisan József, Bucuresti, Str. Tabacari 18. És valóban az amerikai gyógynövényből készült GASTRO-D., a gyomor-, máj-, epe-, vese- és bélbetegségeket is megszünteti, még akkor is, ha ezek már nagyon előrehaladott állapotban vannak. Orvosok is ajánlják.

GASTRO-D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban vagy postán megrendelhető 162 lei utánvét mellett CSASZAR E. gyógyszerárakban Bucuresti, Calea Victoriei 124.

SAVOIU GH. EZREDES, aradi helyőrségi parancsnok felvilágosításai a lakosság részére

SAVOIU Gh. ezredes, az aradi helyőrség parancsnoka a helyi sajtónak a következő közléseket tette:

— Azoknál a fantasztikus híresztelésekkel szemben, amelyeket naponta forgalomba hoznak számtalan kérdéssel és érdeklődésselstromolva engem kényszerítve vagyok a következőket közölni:

— A hadsereg — amelynek nincsen semmilyen támadó szándéka — minden körülmények között képes arra és módjában áll, hogy az esetleges kísérletekre azonnal és a legnyomatékosabb erővel válaszoljon.

— Nem titok, hogy Arad a határ közelében fekszik, ezért a katonai parancsnokság természetesen adta ki azt a parancsot, hogy mindazt beliebb szállítsák, ami akadályt képezhet a műveleteket elvégző csapatok számára.

— Szó sincsen tehát klüritésről és legkevésbé terület átengedésről.

— Aki mást hisz, újabb csalatkozásban lesz része.

— Minden körülmények között elengedhetetlenül szükség van a rend és a nyugalom fenntartására: ezért mindenki vegye tudomásul, hogy a legszigorúbb és a legkíméletlenebb rendszabályokat fogjuk azoknál szemben igénybevenni, akik megkísérik a belső nyugalmat megzavarni, vagy, aki bármilyen természetű rendetlenséget igyekezik, vagy merészeltne provokálni a határmenti szakaszon.

— A román lakosságnak nyugtalanságra semmi néven nevezendő oka nincsen — és ha a kisebbségi lakosság egy része a jelen körülmények között is jól érzi magát, ugye ezt a jó hangulatot véleményem szerint kizárólag annak a jó bánásmódnak és annak a zavartalan életnek tudom be, amelynek a Román Haza minden fia részese.

— Következésképpen a nagyközönség minden rétege a következő parancsok felszavakat vegye figyelembe: „Nyugalom, rend és szakadatlan építőmunka!”

**Az Uralkodó intézkedései
a menekültek javára**

Bucuresti. Ófelsége a király legmagasabb elhatározásával és népe iránti határtalan szeretetből, elrendelte, hogy a királyi alapítványok tulajdonát képező műhelyekből: szőnyeg, szőttes és egyéb háziipari üzemekből s muzeumokból megfelelő felszereléseket bocsásanak a menekült beszarábiai és északbukovinai lakosság rendelkezésére, hogy azok háziipari foglalkozásukat folytatva keresethez jussanak. Ugyancsak elrendelte Ófelsége, hogy a királyi kulturális alapítvány könyvkereskedéseinek, valamint a Könyv Hónapjának jövedelméből 10 százalékot a menekültek javára juttassanak.

A leszerelés mezőgazdasági mozgósítást jelent

Bucuresti. A nagyvezérkar mai rendeletével kapcsolatban, amely a behívott tartalékosok egy részének szabadságolását és leszerelését rendeli el, megjegyzik, hogy az intézkedés tulajdonképpen a nemzetgazdaság mozgósításának: a barázdák termésének betakarítása szempontjából történik. Illetékes helyen hozzáfűzik ehhez a nagyvezérkar rendelethez a következőket: Az idei vetések idején az összes alkalmas termőföldeket bevetették: az országban dacára a rossz időjárásnak és a

rekvirálásokkal, valamint a koncentrációkkal kapcsolatos nehézségeknek. A mezőgazdasági munkák e nehézségek következtében késedelmet szenvedtek, szintugy az aratás is. Ezért a minisztertanács elrendelte, hogy a polgármesterek és prefektusok teljes hatalmat kapjanak, hogy egységes vezetéssel biztosítsák a mezőgazdasági munkálatok befejezését. Ahol lehetséges volt, ott a hadsereg is rendelkezésre állt ennek a munkának, így például Constanca megyében több ezer katonai dolgozik az aratási munkálatoknál. A mai vezérkari rendelettel még felfokoztuk azt a segítséget, amelyet a hadsereg adhat. A közvélemény és az érdekelt körök számára szól ez a magyarázat.

Emlék-istentisztelet a pátriárkátuson

Bucuresti. A pátriárkátus székesegyházában szombaton tartottak rekviemet a közelmult események során a haza szolgálatában elesett hősök lelkiüdvéért. A gyászistentiszteletet Nicodim patriarcha pontifikálta és azon az elesettek rokonain kívül jelen voltak Dionisie ismaili és Eftrem chisinaui püspökök, Nichifor Crainic, Caracostea Budistianu, dr. Neveanu miniszterek, Napoleon Cretu, Bideanu államtitkárok és még sokan az állami élet előkelőségei közül.

Egységes szervezetbe tömörítették a rendfenntartó hatóságok parancsnokságait

Bucuresti. Popescu David tábornok belügyminiszter legfelsőbb jóváhagyás végett dekrétumot terjesztett Ófelsége elé. Ebben elrendelik, hogy a rendőrség és állambiztonság vezérigaz-

gatóságát, a csendőrség legfőbb parancsnokságát és a főváros rendőrprefekturáját egyetlen szervezetbe tömörítik, melynek elnevezése „Az államrendőrség és állambiztonság vezérigazgatósága.” Az összes rendészeti szolgálattágak egyesülnek ebben az új szervezetben, amely egységes vezetés alá is kerül és ezzel megszűnik ezeknek az eddig különállóan működött szervezeteknek szabályzata is.

A július 12-ről kelt 2371. számú legmagasabb királyi dekrétummal LI TEANU Gheorghe hadosztálytábornokot az államrendőrség és állambiztonsági vezérigazgatóság vezérigazgatójává nevezték ki.

**Bizottság alakult a hús-
fogyasztás racionalizálására**

Bucuresti. A nemzetgazdasági minisztérium állandó bizottságot alakított, amely az ország belső hús-fogyasztásának racionalizálását szabályozza. Ennek a bizottságnak feladata a hús-fogyasztást s az állattenyésztést összhangba hozni. A hús-fogyasztást racionalizáló bizottság elnöke Nemoianu államtitkár és július 16-án kezd meg működését.

**Az orosz rádiószolgálat
hivatalos cáfolata**

Bucuresti. Hivatalos jelentés. Az orosz rádió tendenciózus híreket közöl több ízben arról, hogy a román uralom alatt Bessarabiában milyen viszonyok uralkodtak. Felesleges ezeket a jelentéseket és híradásokat cáfolni, mert azok önmagukat cáfolják ellentmondásukkal. Így legutóbb Moszkva azt jelentette, hogy Bessarabiát a román korszak teljesen elhanyagolta és ennek az országrésznek egyáltalában nem volt ipara. Másnap ugyanez a rádióállomás elmondotta, hogy Bessarabiában nagy vállalatok, dohánygyárak, malmok, olajgyárak, makaronigyárak és több kisebb gyárüzem van. Ezek az ellentmondások amit a moszkvai rádió hírszolgálat felmutat, bizonyítja azt a szellemet, mely az orosz rádióközvetítést áthatja.

Megalakult Laval kormányja

A Szovjetnek nincsenek támadó szándékai Törökországgal szemben. A sziriai francia légiflottát is maguknak követelik az angolok. Bolgár katonai küldöttség tanulmányutja Németországban Délkelet európai államkonferenciát hívnak össze Berlinben?

Vichy. Az elmúlt nap folyamán PÉTAİN tábornagy a következő kormányt nevezte ki Franciaország élére: Miniszterelnök: Pierre LAVAL, Igazságügyminiszter: ALIVÈRE, Belügy: MARQUET, Külügy: BAUDOIN, Pénzügy: BONTLIER, Hadügyminiszter és főparancsnok: WEYGAND, Ifjúságnevelési és családügyi miniszter: IVIÈRE NEGARAIN, Posta és telefonügy: PIÉRY, Nemzetgazdasági és közlekedési: CAZIER, Gyarmatügyi: LEMERY, Munkügyi miniszter: MIRCAUT, Államtitkárokká nevezték ki: COLOMBIÈRE tábornokot a hadügyhöz, DARLAN tengerésztábornokot a tengerészethez és PRICOT tábornokot a légügyi minisztériumhoz.

Amennyiben PÉTAİN marsall bármilyen oknál fogva nem gyakorolhatná államfői hatalmát, úgy az államfői jogkört LAVAL miniszterelnök venné át.

Az új francia alkotmány megszavazása

Vichy. (Rador.) A Havas-ügynökség jelenti: A francia nemzetgyűlés ma délelőtt összeült. Az ülésen 600 szenátor, illetve képviselő jelent meg és a karzatok zsúfolva voltak közönséggel. Laval ismertette az új alkotmány tervezetét és javasolta, hogy a nemzetgyűlés egyszerű szótöbbséggel is elfogadhas-

sa az új alkotmányt. Ezután vita indult meg a határozatképességről, majd pedig az alkotmány tervezetét egy szűkebbkörű bizottság elé utalták és előzőleg némi módosítást alkalmaztak. A külön bizottság 4 szavazat ellenében elfogadta az új francia alkotmányt.

Eltűnt az optimizmus a angol szigetországból

Berlin. A Berliner Börsenzeitung írja: A német léghaderő és haditengerészet fokozottabb tevékenységet fejt ki azóta, amióta a holland, belga és francia tengerparti légi és tengerészeti támaszpontok német kézen vannak. Anglia körülférése tökéletesnek tekinthető, mert a német gyorshajóknak és különleges rendeltetéssel megbízott hajóknak sikerült egész Anglia körül aknaövezetet létesíteni. A német légi és tengeri haderőknek 1940. június 19-ike óta sikerült hatalmukat Norvégia legészakibb részétől Spanyolország határzónájáig kiterjeszteni. Németországnak sikerült 235 angol és Anglia szolgálatában álló hajót elsüllyeszteni. Az elsüllyesztésekről készült filmfelvételek beigazolják, hogy az angol hajózást katasztrófális veszteségek érték. Még azok a hajók is, amelyek nem süllyedtek el a torpedó, vagy bombatalálatok következtében, nem állíthatók hamarosan újból szolgálatba. Az angol hajóépítő és hajójavító vállalatok annyi van, hogy a megsérült kereskedelmi hajókat csak egészen kis részét javíthatják ki a legkö-

zelebbi hónapokban. Sok hajó ki sem javítható.

Stockholm. (Rador.) A Svenska Dagbladet londoni tudósítója azt írja lapjának, hogy a német blokádnak egyre erőteljesebben érezteti hatását Angliában. Anglia élet-halálharc előtt áll és minden élelmezési forrástól elzárva, az optimizmus teljesen eltűnt, a hatóságok pedig kétségbeesett rendelkezésekkel igyekeznek a szűkösen álló élelmiszeranyagokat racionalizálni.

gellyel meg nem egyezik, amelynek ugyan csak jelentős érdekei vannak a Levanten.

A Moszkvában uralkodó légkör után ítélve, valószínűnek látszik Oroszország akciója a Levante, különösképpen pedig a közelkeleti angol pozíciók ellen. A Tass-ügynökségnek a német Fehér Könyvben foglalt leleplezésekkel kapcsolatos kommentárja Moszkvának Ciano gróf berlini útja iránti érdeklődése megerősítik Rómában azt a feltevést, hogy Oroszország a tengellyel teljes egyvetértésben akar dolgozni — fejezi be tudósítását az olasz újság.

Róma. (Rador.) A Stefani-ügynökség jelenté: Róma és Berlin Délkelet Európában a két kívánják fenntartani és ezzel az erőfeszítésükkel kapcsolatban a külföldi sajtó egy része azt írja, hogy a tengelyhatalmak csak azért igyekeznek ezt a békét most fenntartani, mert jelenleg az Angliával folyó háborúval vannak elfoglalva. Később a konfliktus kiterjedhet Délkelet Európa bizonyos részeire is és ezek a lapok célzást tesznek Oroszországra. Római beavatott körökben hangsúlyozzák, hogy ez a felfogás teljesen téves, mert Róma és Berlin a Balkán békéjét nemcsak a jelenben, hanem a jövőben is fenn akarják tartani és a tengelyhatalmak részéről egyetlen állam irányában sincs fenyegetés, legyen az balkáni vagy a Balkánon kívül álló ország. Természetes, hogy annak a békének, amelyet a tengelyhatalmak a Balkánon fenn akarnak tartani, az igazságon kell alapulnia.

Délkelet európai államkonferencia egybehívásáról tud a „Porunca Vremii” berlini tudósítója

Bucuresti. A „Porunca Vremii” berlini tudósítójának a telefonjelentése a következőket mondja:

— Az Anglia elleni nagy német offenzívával kapcsolatos itteni előkészületekkel párhuzamosan élénk diplomáciai tevékenység tapasztalható. Ugy látszik, hogy Németország azt akarja, hogy a keleti problémák békés rendezése előzze meg az Anglia elleni támadást. Jól érte-

sült körökben azt állítják, hogy a délkelet európai államok képviselőit közös megbeszélésre rövidesen Berlinbe hívják, hogy az utóbbi idők eseményei által szönyvegre került összes Balkán-problémákat alintézzék és megvizsgálják. Nem szólnak arról, hogy mikor ül össze az értekezlet és hogyan fog dolgozni. Arról sem szólnak, hogy kik vesznek részt azon s milyen tárgyalási alapot vesznek majd figyelembe.

Nem lehet szó háborúról a Szovjet és Törökország között

Ankara. A török kormány tegnap a lovasághoz tartozó hadkötelesek tízenkét évfolyamát behívta. Minden szabadságot megszüntettek és a katonák azonnal bevonulását rendelték el. A török intézkedésekkel kapcsolatban az ankarai szovjetnagykövet tegnap jegyzéket nyújtott át a török kormánynak. Szaradzoglu külügyminiszter vette át a szovjetkormány jegyzékét, amely közli, hogy Szovjetországnak nincsenek támadó szándékai Törökországgal szemben. Ez az értesítés nagy megnyugvást váltott ki Ankarában, ahol meg vannak győződve arról, hogy Szovjetország és Törökország között nem keletkezhetik olyan ellentét, amely fegyveres konfliktushoz vezethetne. Törökország épügy, mint Oroszország külpolitikája arra törekszik, hogy megóvja a Balkán békéjét.

Megszűnt Anglia befolyása

Róma. (Rador.) A Corriere della Sera mai vezércikkében megállapítja, hogy megszűnt az angol befolyás a kontinensen és a jelenlegi háború már mostani szakaszában teljesen elszigetelte Nagybritanniát. Az a szociális forradalom, amelyet a nemzeti szocialista Németország és a fascista Olaszország Európa új jövője kiépítésére megteremtett, élet vette annak a nemtelen angol tervnek, amely láng-ra akarta lobbantani a Balkánt. Az a harc, amely a kivénhedt és az ifjú Európa között folyik, már eldőlt: mindenütt a józan ész uralma jutott diadalra. Legjellemzőbb erre Franciaország példája, ahol a végrehajtó hatalmat pártok felül álló totális államszervezet vette át a tengelyhatalmak állambereendezésének mintájára.

Teljes az egyvetértés a tengelyhatalmak és a Szovjet között

Bucuresti. Az Universal tudósítója jelentette Rómából, hogy a Telegrafo belgrádi távirata szerint nagyon valószínű, hogy Oroszország akcióba lép Törökország és Anglia ellen, mielőtt Németország és Olaszország megindítják a támadást.

Moszkvából Belgrádba érkező hírek szerint valószínűleg oly események küszöbén állunk, melyek bizonyítani fogják Oroszország szo-

ros együtműködését a tengelyhatalmakkal az Anglia elleni háborúban. Az ankarai orosz követ moszkvai utazását utalásnak tekintik a Szovjetunio Törökországgal szembeni szándékai irányában. Moszkva azonban nem fog akcióba lépni Törökország ellen, amíg a ten-

Minden európai arany Amerikába özönlött

Washington. (Rador.) A június hónap folyamán Amerikába áramlott arany értéke elérte az 1. milliárd 162 millió 975 ezer dollárt. Június hónapban egyedül 438 millió 695 ezer dollár érkezett az USA-ba.

Az angolok 500 szíriai francia repülőgépet kiszolgáltatását követelik

Róma. (Stefani.) A Messagero Athénen át érkezett jelentése szerint a szíriai angol haderők főparancsnoka felszólította a francia haderő parancsnokát, hogy adja át az ott lévő 500 darab repülőgépet, vagy semmisítsék meg azokat. Az angol főparancsnok kijelentésbe helyezte, hogy kö-

vetelésének megtagadása esetén az oráni események megismétlődhetnek. Az olasz lap értesítése szerint a francia főparancsnok megtagadja az angol követelést és máris nagyarányú légvédelmi intézkedéseket léptetett életbe.

VI. György angol király és Churchill miniszterelnök életét fenyegette a német repülő támadás

London. (Rador.) A Stefani-ügynökség jelenté: Stockholm keresztl érkezt hírek szerint az angol király és Churchill miniszterelnök Ashford község felett megjelent német repülőgépek bombázása következtében komoly veszélynek voltak kitéve. A király a község légvédelmi berendezéseit vizsgálta felül, míg Churchill a hatóságokkal folytatott megbeszéléseket. A német támadás olyan meglepetésszerűen következett be, hogy a királyt közvetlen veszély fenyegette és ezért a földre kellett fokiúdnia. A miniszterelnök pedig a község háza légvédelmi óvó helyére menekült.

Nincs remény az „Arc Royal” és a „Hood” gyors kijavítására

Algeciras. Megbízható jelentés szerint a gibraltári kikötőben megkísérelték az „Ark Royal” óriásrepülőgépanyahajó és egy másik óriáscsirkáló, a „Hood” megjavítását, amelyek a földközítengeri olasz-angol tengeri ütkö-

zet során súlyos sérüléseikkel a harc színéről ebbe az angol kikötőbe menekültek. Az angol parti hatóságok és tengerészeti szakértők azonban megállapították, hogy a két óriás angol hajóegység sérülései oly súlyosak, hogy azok kijavítása félesztendőnél is hosszabb időt fog igénybevenni és Gibraltár a jelen körülmények között ennek a javításnak elvégzése sére nem alkalmas.

Határozár a Balti államok és Németország között

London. A Reuter táviratiroda jelenté: Kausnából érkezett jelentés szerint Németország és a Balti-államok között a határforgalom és a táviró-, valamint telefonösszeköttetés megszűnt. A határozat okát nem sikerült megtudni.

URANIA: Nagyjelmek színháza. Tel.: 42-32. Ma premier! D. e. 11. 10-kor matiné, olcsó helyekkel: **Hurrá, apa vagyok.** — Szenzációs kettős premiertűsor!

I. **Hurrá, apa vagyok**

2 órai harsogó kacagás. Heinz Rühmann és a 3 éves csodaszínész: Kurt Hoffmann

II. **Inkijinoff** Isgalmas bűnügyi filmje a rejtjelmes Kinából

Lázadás Sanghailban

Uj UFA híradók a legújabb háborus eseményekkel! — Előadások: 3, 5, 7.15 és 9.15 órákor

IONESCU IULIU dr.

volt megyei prefektus sajtó-bucsuja Arad-vármegye lakosságától

Hirt adtunk róla, hogy Ionescu Iuliu dr. közigazgatási vezérfelügyelő, Arad-vármegye delegált prefektusa, rövid itteni működését befejezve, mely azonban elégséges volt rá, hogy a lakosság közmegbecsülését szerezze meg számára, új megbízatást nyert és helyére új prefektust neveztek ki. A távozó Ionescu Iuliu dr. a sajtó útján az alábbiakban mond búcsút a vármegye lakosságának:

— A kormány magasabb államérdekből szükségét találta annak, hogy a megyék vezetésében általános változás álljon be és Aradmegye éére új prefektust hívott.

— Amidőn a prefektusi székéből távozom, szükségét látom annak, hogy ezen az uton meleg köszönetemet felezzem ki a helyi polgári, katonai, egyházi hatóságoknak, a Nemzeti Pártja vezetésének, a velem együtt működés és alárendelt közigazgatási szerveknek kulturális és jólékonv egyetemenek, valamint a lakosságának és a sajtónak azért a lojalitással tett segítségért, amelyet feladatomban teljesítésében megadtak.

— Nehéz időkben vettem át Aradmegye vezetését, amikor különösen fontos események érdekelték a nemzetet és a vezetőszervekre kivételes gondok és súlyos feladatok hárultak. Működésem folyamata alatt a megyében alkalmam volt meggyőződni arról, hogy minden társadalmi, gazdasági és szellemi tényező hivatása magaslatán állott és nem tagadott meg soha egyetlen segítségét sem, ahányszor azt a közérdek és az állam számára kértem.

— Hálásan és élnék köszönettel válok el munkatársaimtól és alantasaimtól és köszönöm nekik mindazt, amit néhány hónapos időközben egy építő és közérdekű programból megvalósítani tudtam, amelyhez a bizalom és a támogatás szép tanúságait kaptam.

— Kérem eddigi munkatársaimat, a hatóságokat, a lakosságot és a sajtót, hogy a jövőben is képezzenek felat az állam vezetői körül és teljes szeretettel nyújtsák segítségüket és együttműködésüket, hogy a megye közigazgatása meg tudja oldani a mai időkben súlyos és kivételes hivatását ennek meggyének a jóléte és román hazánk emelése érdekében.

Dr. IULIU IONESCU,
Aradmegye prefektusa.

Párhuzamos első osztály felállítására kérem engedélyt felettes egyházi és hivatali hatóságoktól az aradi katolikus főliceum

A jelentkező növendékek létszáma tette szükségessé Pacha Agoston dr. megyéspüspök közbenjárását

Az aradi róm. kat. főgimnáziumban az I. oszt. főlvételi vizsgálatai június második felében voltak. Főlvételt kérte 56 tanuló, a vizsgálat megtartása után pedig — tehát megkésve — még 12 tanuló jelentkezett, a tavalyi osztálynak 5 ismétléje van s még szeptemberben is lehet számítani néhány új jelentkezésre, úgy hogy a jövő évi I. osztályosok hozzávetőleges száma: 80.

Mivel az új középiskolai törvény az I. osztályba csak 45 tanuló főlvételt engedélyezi, az aradi kat. egyházközség azzal a kéréssel fordult dr. Pacha Agoston, megyéspüspökhöz, hogy a kat. gimnázium I. osztályának párhuzamosítása érdekében a szükséges lépéseket tegye meg a nemzetnevelési miniszteriumnál. A püspök azonnal intézkedett s a miniszterium rendelkezéseire tegnap délelőtt már meg is jelent az iskolánál Teodosiu Sabin; vezérfelügyelő s megejtette vizsgálatát, mely főleg arra terjedt ki, hogy a jelentkezett tanulók létszáma indokoltá teszi-e a párhuzamosítást és az iskolának van-e helyisége egy új osztály számára. Az iskolának megvan a reménye arra, hogy a jövő tanévet párhuzamos I. osztályokkal kezdheti.

Fürdőruha

női gyapjú legdivatosabb, Fürdőnadrág, selyem női bluz, selyem és flór férfi ingek divatszínekben a legolcsóbban

Bogyónál

Str. Eminescu 1. (Corso-mozi mellett)

Tilos a fagyalt és cukrászsütemények készítése Angliában

London. Az angol kormány elrendelte, hogy július 15. től kezdődőleg egész Nagybritannia területére megtiltsák a fagyalt és a cukrászsütemény készítését. Tsz. lakosság számára való cukorfelhasználás a nemzet elleni bűnnek tekintendő.

A svéd lapok londoni tudósítói megdöbbenés részleteket írnak meg újságjaiknak arról, hogy mi történt a Canadian Pacific kivándorlási iroda londoni nag-

lotója előtt, mikor nyilvánosságra került, hogy az angol gyermekeknek óceántúli szállítását beszüntették. Készséggel anyák valóságos látásiban törtek ki és mikor a kivándorlási iroda kapuit lezárták, a felháborodott és esztét veszített tömegben olyan izgatottságot vett erőt, hogy a rendőrségnek kellett közbelépnie és az utcát megtisztítani.

Megkezdik Aradon is a légvédelmi rendszabályok végrehajtásának ellenőrzését

A városi légvédelmi (MONT) iroda az érdekeltek tudomására hozza, hogy a közeli napokban megkezdődik az aktív és passzív légoltalomról intézkedő törvény 10. szakaszában előírt rendelkezéseknek a város területén történő ellenőrzése.

Mindenemü jármű tulajdonos gondoskodjék arról, hogy a járműre felszerelt, világító berendezés burkolásához szükséges eszközök rendelkezésére álljanak (kék égők, kék papír, vagy vászon.) A rendőrségi közegek a forgalmi engedélyek ellenőrzésénél végeznek majd ebben a tekintetben vizsgálatot.

A polgári lakosság, intézményeknek s nyilvános helyiségeknek úgy a belső, mint a helviségek külső világításának kellő burkolásához szükséges eszközöket kéznél kell tartaniuk.

A háztulajdonosok, intézmények, kereske-

delmi és ipari vállalatok stb. kötelesek udvarukon olyan mennyiségű homokot tartani, ami elegendő a ház padlásának 2—5 centiméter vastagságban való befedésére. Ezenkívül a padláson külön kell megfelelő mennyiségű homokot raktározni, hogy szükség esetén a gyújtóbombákat el lehessen oltani. A padlásról minden gyúlékony anyagot el kell távolítani. A fényreklámok éjjel 11 órán túl nem éghetnek. A rendelkezés elleni kihágókat az aktív és passzív légoltalmi törvény 63. szakasza alapján büntetik meg.

Crepe de Chine

mindeu színben

Lei 78

MOTIU d. Valáruházában, Arad.

Spanyol infiacióról szóló híreszteléseket cáfol Berlin

Berlin. (Rador.) Az angol sajtó egyes angol sajtóügynökségek hamis hírei alapján arról számolt be, hogy Spanyolország a nemzetiszocialista Németországban új spanyol bankjegyeket nyomtatna, melyvel a jelenlegi spanyol bankjegyvállományt mintegy megkétszereznék és ezzel a hatalmas bankjegymennyiséggel a Franciaországban működő kémek és egyéb megbízottakat látnák el. Illetékes német körök az angol propagandának ilyen természetű nemtelen híreszteléseire még csak nem is tartják méltónak a válaszadást, csupán azt ajánlják az angol propagandistáknak, hogy mielőtt ilyen szemérmes hazugságokat világgá röptetnének, kérdezzék meg például előbb a spanyol Nemzeti Bank igazgatóságát, ahol megcéluló és kellő felvilágosításokat nyerhetnének.

Újabb nagyszabású devizabotrány Bucurestiben

Bucuresti. A nemzetközi forgalom összehusogorodása és a hatóságok éber óvintézkedése ellenére is vigan folvik a fekete valutaüzlet. A Nemzeti Bank és a külkereskedelmi miniszterium mellett külön devizarendőrség működik, amely állandó megfigyelés alatt tartja a pénzpiacot és az igazságszolgáltatás rendkívül szigorú büntetéseket ró a kézrekerült valutaüzérekre és csempészekre, de mindez nem félemlíti meg a hivatásos sibereket. Nem is csoda, hiszen a nagy kockázattal busás haszont jár. Évek óta Bucurestiben legjobban a feketevalutasoknak megy. Elképzelhetetlen haszonnal „dolgoznak”, miáltal egyik napról a másikra, egészen apró kis szelvényekből multimilliómosok lesznek. Luxusautóikkal egész nap száguldoznak a városban össze-vissza, étel pedig az ő szavuktól hangosak a lokálok és egyéb helyek, ahol eszeveszetteen szórják a könnyen szerzett pénzt. Egymás után vásárolják az egetverő blokkházakat és olyan háztartást vezetnek, amelynek költségeiből 10—20 polgári család rendesen meg tudna élni.

És vannak, akik olyan ügyesen csinálják, hogy a hatóságok sohasem tudják rajtukapni őket. De a Damokles kardja állandóan a fejük felett lóg mindnyájuknak és nem egyszer egy narancshéjon csuszik el egy-egy devizapontentát.

Ilyen véletlen „lebukás” áldozata lett a napokban egy feketevalutas banda, amely „Coroger r. t.” hangzatos néven nagyszabású nemzetközi devizauzletet tartott fenn a belvárosi közepekben, a Str. Regala 12. szám alatt. A valutarendőrség hosszú megfigyelés után rajtaütésszerűen házkutatást tartott a vállalat „székházában”, ahol szenzációs leletre akadtak. A vizsgálat lefolytatásába bevonták a külkereskedelmi miniszterium valutaosztályát is és az ügy iratait átadták az ügyvédségnek. A házkutatás eredményeként leartóztatták a vállalat két „igazgatóját”, Duru I. és Harth I. ismert nagykereskedőket.

Bucuresti gazdasági köreiben élnék érdeklődéssel néznek az ügy fejleményei elé.

CORSO nyáron is a legnagyobb stágereket hozza! Nvitt teltő! D. e. 11.30-kor mérs.

I. Gaál Franci és Franchot Tone
Az utolsó Katalin

II. Johnny Wetssmüller
TARZAN és FIA

Legújabb UFA háborus híradók! — Előadások: 3, 5, 7.30 és 9.15 órákor

Hogyan vették birtokba Indiát és Kanadát az angolok

Nemrégiben részletesen ismertettük a francia gyarmatbirodalom történetét. Igen érdekes az angol gyarmatok megszerzésének a története is, főleg Kanada és India birtokbavétele.

Kanada ma második Angliának számít, az új háború kitörésekor nem egyszer olvashattunk olyan híreket, hogy nemcsak az angol kincstár értékelte mentik át Angliát háború sodródása esetén Kanadába, de az angol kormány, sőt a királyi család is erre a rendkívül gazdag domíniumra menekült. Kanada 9.543.038 négyzetkilométeres területével óriási gazdaságot képvisel. Amikor 1620-ban elindult Plymouthból százhusz angol kivándorlóval a Mayflower nevű hajó, utasai nem is sejtették, hogy valóságos aranyország felé hajóznak.

A kivándorító hajó Nyugat felé vitorlázott és csakhamar ki is kötött a Hudson-öbölben. Utasait azzal a kemény szándékkal hagyták ott hazájukat, hogy valahol a nagyvilágban új hazát szereznek maguknak. Ezért már a hajón megcsinálták a híres „Compact”-ot, szerződést, amely szerint az el-foglalandó birtokukon semmiféle más érdeket nem védének a sajátjukon kívül s ha kell, a legszigorubb eszközökkel is kiverékszik ott abszolút fennsőbbiségüket.

A franciákat egyszerűen elkergették

A százhusz családról sokáig nem érkezett hír az anyaországba. De mikor megjött: ezer és ezer ember tödült át az Újvilágba! Angliában akkor nagy volt az emberföldöség, sőt a nyomor is. Oda-át, az Újvilágban, illetve a százhuszak által megalapított Új Angliában a jezsuiták jótét kezdetű lábrakapni. Igaz ugyan, hogy az indiánok sok bajt okoztak a Szent György folyam mentén és a nagy tavak vidékén s csakhamar az ott megtelepedett franciák is nyugtalankodni kezdtek: de a szerződött angolok pontosan megtartották, amit megfogadtak. Remek farmok, jól megépített erődök kezdtek sorakozni a keleti tengerparton, mikor pedig újabb ezrek érkeztek az új hazába: minden diplomáciai eljárás mellőzésével egyszerűen ki-kergették birtokaikról a franciákat és beültek azokba az angolok.

Igy alakult Boston, Cincinatti és Newyork. 1643-ban hivatalosan is megtörtént Új Anglia határainak kijelölése s az egyesült gyarmatok konföderációjának elismerése. Az új gyarmatokon abszolút biztonság, vallási tisztaság, bürokráciától mentes állami igazgatás és politikai rend uralkodott: ott már nem ismerték a halott kezét, amely megcsontosodott tehetelenségével csak lesújtani tud, de építeni nem akar.

A tizenhatodik század vége felé már negyven-ezer gyarmatos angol család. 1740-ben pedig már több mint egymillió brit familia élte a maga gondtalan, szorgalmas életét Új Angliában. A benszülőlték barátságos törzseit és a beszállított négerreket dehogyan is bántalmazták! Bár mindíg megtartották a három lépésnyi távolságot velük szemben, de adták nekik is jogokat és főként minden erőszakról tartózkodtak a gyarmatosítók.

Hogy milyen abszolút szabadságban éltek ezek a boldog emberek, mi sem bizonyítja inkább, mint az, amikor az anyaország be akarta vezetni a vámokat és ellenőrzést és jó öreg spanyol mintára kerületi biztosokat akart küldeni át az óceánra: „no taxative without representation” jelszavával, felhördültek az újangliaiak és — nyomban elszakadtak! Így született egy hatalmas szabadságharc keretében, bölcsőjében az Egyesült Államok, a „más angolok állama.”

Még érdekesebb a mai Kanada domínium megszervezésének története. Ezt a hatalmas gyarmatot, aminek akkor még háromnegyede ismeretlen volt, az angolok természetesen elvették a franciáktól azon a jogcímen, hogy nincs ott semmi keresnivalójuk és hogy a nagy déli gyarmatok árnyékában nem tűnnek meg semmiféle más nemzetet.

Pedig 1762-ben, mikor ez nagy esemény történt, Kanadában alig lakott hatvan ezer angol, ezek is csupán vadászattal és prémkereskedéssel foglalkoztak, teljesen szétziláltan. Kanadát voltaképpen a nagy prémvadászok, többek között a Hudson Bay Company szerezték meg az anyaországnak. Ismerjük gyermekkorj könyveinkből a nagy indián-vadászok és angol gyarmatosítók harcát a francia prémvadászokkal. Ezek a guerilla-harcok legalább is hetven esztendőn át tartottak és minden más nemzet fiaiknál magára hagyták volna az olyan lehetetlenül nyugtalan vidékeket, mint voltak a kanadaiak.

Már 1670-ben angol szabadságlevéllel dolgozott a Hudson-társaság, mely hetven százalékos osztalékokat juttatott részvényeseinek és egymagában viselte a háborút a franciák ellen. Sajnos, a társaság kezdeményezésére néha igen balul sikerült intézkedések történtek Kanadában. Kitörölhetetlen folt a kanadai gyarmatosítás történetében például az, hogy a katolikus angolokat kizárták a politikai jogok gyakorolhatóságából annakidején. Ez az intézkedés hatalmas harcokra vezetett a katolikus franciákkal szemben, akik ebben a legnagyobb barbarizmust látták és ujlát erővel léptek fel a puritánok ellen.

1792-ben már annyira megizmosodtak az angolok Kanadában, hogy az ifjabb Pitt alkormányt erőszakol ki részükre két kamarával, nevezetesen a felső- és alsóházzal (council és assembly) és 1839-ben már egyesült is a déli és nyugatkanadai két gyarmat. 1867 óta Kanada domíniuma az anyaországnak, de hogy az anyaország miként

Megalakul az Angol-Kelet-Indiai Társaság — India meghódítása

Nagyon érdekes India meghódításának története is:

1600-ban Angliai Erzsébet szabadlevelével megalakul az Angol-Keletindiai Társaság. Ekkor már ismeretesebbé váltak a portugálok nagy sikerrel a nagymogul irtózkodás országában és ekkor elhatározták némely angolok, hogy barátságos beavatkozással bár, de leszedik a tejfölt a portugálok szerezték tejről. Munkájuknak valóban barátságos uton fogtak neki, amennyiben birtokba vették a Molukki szigeteket és ezzel a kereskedelmi központtal megkönyvézték a nagymogult, aki örömmel látta gyűlölt ellenfeleinek: a portugáloknak vesztét és egyik előnyös szerződést a másik után kötötte a britekkel anélkül, hogy a szerződésben álló feltételeket még csak olvasásra is méltatja volna.

Közben II. Károly angol császár elvette portugáliai Katalint és hozományul megkapta vele Bombay szigetét, amit azonnal áttestált a Társaságra. A központ ide helyeződött át s mikor már elegendő számú angol állampolgár tartózkodott az új gyarmaton: akkor ezek érvényesíteni kezdték a mogulokkal kötött szerződéseket. Ezek a papírlöbögatások hatalmas területek azonnali átadását eredményezték. Hozzájárult az angolok szerencséjéhez az is, hogy időközben a portugálok ellen vedelmezt kérő hindu hercegek is különféle privilégiumokat adtak az angoloknak, akik mindent elvállaltak, de keveset teljesítettek. Igen hatékony intézkedésekkel biztosították maguknak a britek az utjonnan megszerzett területeket.

1745-ben az anyaországokban vívott angol-francia háború hullámai átcsaptak Indiára is, ahol ekkortájt szintén voltak francia gyarmatosok. Ekkor jelent meg az indiai küzdőterén Clive Robert, egy angol főnemes fia, akit szigorú papája megunt otthón pénzzel tartani és aki semmiféle pályán nem bizonyult használhatónak. Végül is a papa

Az életben gyakran percek mulik minden!

Sorsunkat nem irányíthatjuk, de azt megakadályozhatjuk, hogy saját hibáink idézzék elő sorsunk rosszrafordulását. Így hibát követünk akkor is el, ha nem fordítjuk naponta a szükséges percek arra, hogy arc- és kézbőrünk ápolását a legteljességgel méltó módon keresszük. Hány szívelem és házasélet szenvedett már hajótörést! Amiajt, mert a férfi esztétikai érzését sértette partnernőjének kellemetlen testszaga és egészségtelen arc bőre? Minden asszonynak, minden fiatal lánynak saját magával szemben való kötelessége, hogy naponta néhány percet szenteljen bőrének a biztos hatású Milkuderm-Haftsahneval való ápolásra. A Milkuderm megszünteti az arc bőr szépségének és egészségének minden hibáját, mert a bőr természetes tápanyagából, tiszta tejből van előállítva. Szenteljünk tehát minden nap néhány percet a Milkuderm-bőrápolásnak.

szerezte meg Kanadát, arra csak rövid válasz adható: szívós következetességgel. Észeveletlenül!

Mert vajjon mi történik, ha az angol-francia gyarmatosok harcába az anyabirodalmak beavatkoznak? Lehetséges, hogy akkor ma francia birtok volna a kincses Kanada!

beadta a fiát az indiai hadseregbe. Kiderült, hogy a fiatal Róbert valóban itt érvényesült leginkább. Megette azt, hogy hamis szerződések lobogtatásával beállított a hercegekhez és birtokaik azonnali elhagyására szólította fel őket. Akadt, aki fellemében ejmenekült, de olyan is volt, aki ellentállt, de ennek aztán nem is volt nevetnivalója! Clive már nyers erőszakkal dolgozott és jaj volt annak, aki első felszólításra nem engedelmességet! Hatalma alá gyűrte a hindu maharadszákat és a szerzett hatalmas tömegű kincsen új és új seregeket állított fel. Majd pedig egyenesen a nagymogulnak rojtott neki.

Sultánok és nagymogulok tűntek el nyomtalanul!

Ugyanígy söpörte maga előtt tisztára az utat Velicsley ezredes is, aki úgy eltüntette például a föld színéről a mysorei sultánt, hogy máig sincs semmi nyoma! Ez a két ember még a spanyolokat is megszege nyitette vérengzésével. Maguk az angolok is elismerik, hogy a gyarmatosításnak ezek a rémalakjai külön helyet érdemelnek az angol történelem ogy lapain, melyek megfelelnek a temetők árkanak.

Mire a portugálok és hinduk észreérték, már késő volt! Az agyafurtt brit berendezkedési politika szinte órák alatt vette birtokba a gazdagabb-nál-gazdagabb területeket. Egyetlen számottevő lázadást, a sipóvok felkelését kellett elnyomniuk. 1856-ban ezt tökéletesen végre is hajtották. Az utolsó mogul már fogságban halt meg. 1858-ban feloszlott a Keletindiai Társaság és 1877-ben az angol király beillesztette uralkodói címébe az „India császára” címet, ami azt jelentette, hogy ez a kincses gyarmat valóban és egészben angol birtok lett. Nem kérdeztek a britek senkit, nem néztek más érdekeit, hanem egyszerűen elfoglalták Indiát, mely ma a szigetország egyik főre.

Bőrkesztyűkészítő tanfolyam

Mérsékelt számú jelentkezés naponta délelőtt 9-11 között Str. Consistorului 42., apart 5

nyílik a közeli napokban, ahol szakemberek fogják tanítani az alábbi anyagot: bőrismeretek, szabás, díszítés kézzel és géppel, varrás kézzel és három különböző gépen, bélelés és vasalás.

Átképzősöknek ritka alkalom!

Tíz évi börtönbüntetést kaphat, aki rémhírterjesztéssel zavarja meg a köznyugalmat

Bucuresti. A belügyminisztérium felhívja az ország lakosságát arra, hogy fejelemzetten viselkedjen és hallgatásával akadályozza meg a riasztó hírek terjesztését. A minisztérium egyben figyelmezteti a lakosságot, hogy a büntető törvénykönyv 329-ik szakasza tiltja hamis, tulzolt, vagy tendenciózus hírek terjesztését abból a célból, hogy a köznyugalmat megzavarják, vagy pedig az államhatalomba vetett bizalmat

aláássák. Az ilyen hírek szóban, vagy írásban való terjesztése 10 évig terjedhető börtönbüntetéssel jár, amit az igazságszolgálati hatóságok könyörtelenül alkalmazni fognak mindazok ellen, akikről kiderül, hogy rosszindulattal terjesztenek riasztó híreket, vagy pedig a közrend és a nemzetvédelem érdekei ellen büncselekményeket követnek el.

FORUM filmszínház nvaron is nagy filmeket játszik Tel: 20-10. Ma szenzációs kettős műsor

I. A két bajtárs

Izgalmas repülőfilm, Erich von Stroheim, Sari Maritza és Ben Lyon-al.

Eladáások: 5, 7.15 és 9.15 órákor. — 11.30 (s 3-kor matiné, olesó helyarártal)

Uj UFA háborus híradók a legujabb eseményekkel!

II. Az ismeretlen lovas

Szenzációs cowboyfilm, John Wayne-val a főszerepben

ARADI KOZLONY

Telefon: 1-31. Működő címe: KOZLONY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési árak:

Éves díj... 640 Ft || Negyedévi... 210 Ft
Hónapos... 420 Ft || Hónapos... 70 Ft

Bastille, 1940

Párisból jelentik: A francia nép csendesen ünnepli meg a Bastille lerombolásának évfordulóját...

Idővel minden jelképpé válik: az igazság, gonoszság, a szabadság, az önkény... mind testet ölt az emberek képzeletében, megelevenedik a megfoghatatlannak. Az emberi képzelet megalkotta az ördög arcát, marványba faragta a szabadság képzeletbeli testét — miért éppen lobogó ruhás nő, amely égő látkivált lobogtatja? — vagy miért ferdeszemű, fekete, kecskeszakállú és görbe szarvu a Sátán? — mindezekre magyarázat alig adható. Az évszázadok tűnő homályában valakinek a képzeletében pillóségekben megelevenedett az elvont, testetlen fogalom és mi, az utódok, töprengés nélkül ellogadtuk.

A francia nép az elnyomó önkény megtestesítését a Bastille komor toronyában látta. A Bastille 19 láb földalatti mélységben lapuló nyirkos börtönben külföldön XIV. és XV. Lajos királyok uralkodása alatt nem is annyira a gonosztevéket, mint inkább a politikai folyvokot őrizték. Emberek, akik sohasem láthatták a napfényt felvilágosító mosolyát, — a „Letires de cachet” alapján az önkényűleg leartóztatott rabok, akik sokszor minden bírói kihallgatás nélkül csak a puszta gyáva árnyéka miatt kerültek a börtön testet sorvasztó és lelket élő sötétségébe...

De nemcsak a legszörnyűbb embert tragédiák dohos színpada volt a Bastille — a francia királyoknak nem letező nyomtatványok könyvek, kéziratok gyűjteménye is volt ez a középkori nyolc-torony börtön, amely építőit Aubriot-ot is, — akiről később erejének végezték — egváncsak nyirkos falai közé ölelték. Irók és újságírók könyvkereskedők és könyvnyomatók — a szellem éharcosai — és művelők, az beszíntergető sugárzó hetük börtöne volt a Bastille...

A harmas eszmét megszünt franciá forradalom idején már az első napokban megostromolta a tömeg a meredek várfalakat: a nép az önkényuralom egyik megtestesítője látta a Bastilleben és a gyűlölet fellobbanásában 1789 július 14. napján elindult a lerombolására. A kormányzó, De Launay, többórál ostrom után a szabad elvonulás feltétele alatt feladta a várat, de a tömeg, a vértől megmármorosodott nép, nem tartotta meg az ígéretet: „Minket is becsaptak és törbeüttek!” annyiszor!... „Pusztuljanak!” — Fejszék és kardok villantak — a kormányzó és néhány tiszt felét lándzsára huzva, diadalmenetben herdozták körül a Szajna mentén... A börtönökben ekkor csak hét foglyot találak: négy közönséges gonosztevért egy ördög és egy Salage grótot, aki hitelen barátságában gyilkolt és egy „gyanusítottat”, aki immár harminc eszterdele szenvedett a börtönben. A foglyok kiszabadítása után a tömeg az örlöngés vad mármorában földig rombolta az önkényuralom megtestesítőjét, a Bastille-t és helyén — a mostani Bastille-téren — emelték a lullusi forradalom szobrát, amelyre felvésték a 664 ostromló nevét...

A francia nemzet — amely most önként tért a totális államrendszer keretébe — a keserű csalódások és klábrándulások esztendejében — komoran torpan meg a július 14-iki nemzet ünnepnap előtt — Ünnepe? ... Igen, mert a rosszakaratú önkényvosszég lerombolásának jelképe maradt ma is a Bastille, de ugyancsak ráköszöbber arra, hogy az egyéni szabadság fekevesztésére az ösztönök rabságában való szivildést a jelen'het

NEDECZKY FERENC

— KIHALLGATÁSOK AZ URALKODÓNÁL. Bucuressti, Ofelsége főudvarmesteri hivatalának 45-ös számú jelentése: Ofelsége a király 1940 július 13-án kihallgatáson fogadta Gigurtu Ion miniszterelnököt, Manolescu Mihail külügyminisztert és Teofil Sidorovic-ot, az Országórség főparancsnokát.

— A belgrádi szovjetkővet kormányzó kihallgatása. Belgrád (Rador.) Pál jugoszláv régensherceg tegnap a sloveni palotában kihallgatáson fogadta Plotnyikov belgrádi szovjetkővetet, aki átnyújtotta megbízó iratát.

— A KORMÁNYELNÖK RADIÓBESZÉDE. Bucuresstiből jelentik: Július 14-én, vasárnap este 7 órakor a „Nemzet órája”-nak keretében Ion Gigurtu miniszterelnök, a Nemzet Pártjának vezérkari főnöke rádióbeszédet mond „Szavak a földművelő néphez” címmel.

— A TEMESI KIRALYI HELYTARTÓ HUNYAD MEGYÉBEN. Temesvári munkatársunk jelenti: Marta Alexandru dr. királyi helytartó tegnap kabinetfőnöke, Demenescu Ioan dr. kíséretében Hunyad megyébe utazott szemlekorutra.

— HUSZONKÉT ÉS FÉLMILLIÓ LEIT GYÜJTÖTT A VÖRÖS KERESZT A MENEKÜLTEK SZÁMÁRA. Bucuresstiből jelentik: A besszaráblai és északbukovinai menekültek számára a Vörös Kereszt gyűjtése a mai napig 22 millió 370 ezer 352 leit tesz ki.

— A TEMESMEGYEI PREFEKTUS ELFOGLALTA HELYÉT. Temesvárról jelentik: Temesvárott most iktatták be az új temesmegyei prefektust, Popovicj Virgil ezredesét, aki munkaprogramját három szóban jelölte ki: munka, fegyelem és nyugalom.

— Habsburg Ottó Amerikában. Newyork. A Newyork Herald Tribune írja: Habsburg Ottó főherceg egy spanvol hajóval tegnap Amerikába érkezett. Egy legközelebbi özössel Zita volt császárné, illetve királyné érkezik Newyorkba gyermekeivel együtt. Néhány nappal ezelőtt Rothschild báró és a felesége érkeztek Newyorkba, ahová a németek által megszállott Franciaországból utaztak. A hankár felesége egy 5 millió francia frankot érő igazgyöngyöt vitt magával, továbbá börtöndjében 5 millió dollárt kitévő készpénzt. A vámhatóságoknak ezeket az értékeket pontosan bejelentette.

Számüzték a windsori herceget?

Zürichből jelenji a Timpuj tudósítója: Az olasz lapok azt állítják, hogy a windsori hercegnek bahamai kormányzóvá történet kinevezése tulajdonképpen számüztéssel egyenértelmű. A „Tevere” úgy tudja, hogy a Churchill-kormány értesült arról, hogy a volt uralkodó Madridban és Lisszabonban a békéről tárgyal. Ennek következtében közölték a herceggel, hogy nem öhajjták Angliába való visszatérését, mert magatartása nem állana a mai időkben olyannyira fontos nemzeti egység és szolidaritás érdekében. Bahamai kormányzóvá történet kinevezésével megakadályozták azt, hogy a windsori herceg visszarérjen Angliába. „Igy Churchill elérte célját, — állapítja meg az olasz lap — és a béke egyik hívét citávolította.”

— Az angol helyettes pénzügyminiszter az Egyesült-Államokba utazott. Newyork. (Rador.) Sir Frederich Philip helyettes angol pénzügyminiszter utban van az Egyesült-Államok felé ahol tárgyalásokat fog folytatni Morgenthau kincstári államtitkárral. Az amerikai lapok értesülése szerint Sir Philip az angol font árfolyamának fenntartásáról és az angol-francia-amerikai hármas valutaegyezmény átvizsgálásáról fog tárgyalni, amelyből Franciaország, mint ismeretes, kivát.

— Három napra betiltották a „Pesti Ujság” megjelenését. Budapest. A belügyminiszter a „Pesti Ujság” című lap megjelenését három napra betiltotta.

Az ezermester

— Ez csónak?
— Egy kicsit furcsán néz még ki, de majd, ha a vitorlákat felhuzom...

Ujabb nagymennyiségű olcsó férfiszövet érkezett,

jelent a Motiu divatruház. Alig három hete, hogy beszámoltunk arról, hogy az ismert Motiu-féle divatruház egy nagy tétel olcsó és divatos mintájú férfiszövetet hozott forgalomba. A cég kirakatában azóta láthatóvá váltak a valóban feltűnést keltő áron kiállított szövetek, amelyek rendkívül nagy érdeklődést keltettek. Mint értesültünk, a nagy érdeklődésre való tekintettel most újabb nagymennyiségű szövet érkezett, hogy ezáltal a cég módot nyújthasson a további szükségletek fedezésére.

Megszigorítják az üzérkedés ellenőrzését

Bucuressti. Az áruuzsora leküzdésére alakult bizottság értesülése szerint a fogyasztók egyre érhethetetlen jóindulatot tamisit olyan kereskedőkkel szemben is, akik üzérkednek s így meggátolja az ellenőrző szervek működését és azt, hogy az áruuzsorával visszaélőket megbüntethessék. Ezekben a nehéz időkben mindenkinek köellessége a hatóságoknak segítségket nyújtani a visszaélések és a spekuláció megakadályozására. A bizottság felhívja a lakosságot, hogyha nincsen megelegetve a helvi bizottságok működésével vagy azok határozataival, forduljanak a központi bizottsághoz és közöljék azokat az eseteket, amelyekben nem történt kellő eréllyel megtorlás. Ezzel kapcsolatban a nemzetgazdasági miniszterium jelenti, hogy névtelen feljelentések érkeztek az inspektorok és az árelőnzéssel megbízott meghatalmazottak ellen, akiket azal vádolnak, hogy visszaéléseket követnek el és ezekből személyves hasznuk van. A nemzetgazdasági miniszterium kéri a tényleges esetek bejelentését.

— Üzemben az amerikai hadihajó. Newyork. (Rador.) Az amerikai repülőgépgyárakban szériákban gyártják azokat az újrendszerű repülőgépeket, amelyek órasebessége 1020 kilométer.

— Dr. Pescariu, kórházi belgyógyász főorvos újból rendel.

— Tilos nyitott ablak mellett rádiózni. Nagyváradról jelentik: A külföldi rádióállomások híreinek a hallgatásával kapcsolatban kiadott rendeletre vonatkozólag a nagyvárad rendőrkvesztura a következőket közli: A külföldi rádió hallgatására vonatkozó tilalom csak a nyilvános helyiségekben (bodega cukrászdák, kocsmák, stb) felállított rádiókészülékekre vonatkozik. Magánlakásokban meg van engedve a külföldi hírek hallgatása — de csak csukott ablak mellett. Nyitott ablak mellett tilos a rádióhíreket hallgatni. A rendelet ellen vétőket hadbírószág elé állítják.

TRAKTOR

ALKATRÉSZEK BEN, különösen FORDSON-bos nagy raktár.

ACUMULATOR S. A.

T. MISOARA, P. ul. Carol 43. — Tel. 19 74.

— Amerikai személygézős utja Skóciából Amerikába. Washington. Most érkezett Mex Amerikába a Plevnuthes személyszállító gézős, amely amerikai állampolgárokat szállított Skóciából az USA-ba. A hajó kapitánya jelentette az amerikai hatóságoknak hogy utja folyamán angol repülőgépek többször bombázták azonkívül pedig egy angol torpedóromboló megállította utjában és a hajó vaamint az utasok panírjait a legszigorubbban ellenőrizte.

— Dr. SINGER JÓZSEF orvos ismét rendel. Moise Nicora-uca 2 sz.

— 200.000 LEIES ADOMÁNY A MENEKÜLTEK RÉSZÉRE. Bucuresstiből jelentik: A Vörös Kereszt közli, hogy Oljeanu Mihaja Presbeanu haztulajdonos, aki Craiova-n lakott és a napokban hunyt, végrendeletileg 200.000 leit adományozott a menekültek számára.

— Az üdülőhelyek nyári készütsége. Bucuresstiből jelentik: A közegészségügy miniszterium gyógy- és üdülőhely-igazgatósága közli, hogy az üdülőhelyek ebben az évben is a közönség rendelkezésére állnak az üdülőhelyek orvosai helyükön működnek és a fürdők nyitva vannak.

Noszky Károly nődivat szalonja, Bul. Reg. Maria 12. II. emelet, Fischer E. galéria

A „Nemzet Pártja“ aradi fagozatának jelentkezési sorrendje

Mint ismeretes, július 1-én kezdődtek országsszerte — így Aradon is — a Nemzet Pártjába való beiratkozások. Aradon a beiratkozások a városháza 59 számú szobájában folynak le. A kérvényeket naponta 8—1-ig és délután 4—7-ig lehet beadni július 31-ig. A további sorrend a következő:

15. és 16-án az S. Sch. Sz.
17-én és 18-án a T. vagy U.
19-én a V. vagy W. és

22-én az X. Y. vagy Z. kezdőbetűsökről jelentkezhetnek.

Július 23—31. közötti munkanapokon azoknak a jelentkezőknek a kérvényeit fogadják el, akik igazolt oknál fogva a számukra kijelölt napon nem jelentkezhetek. Vasárnap és ünnepnapokon, vagyis július 14-ikén, 20-án, 21-ikén és 28-án a tagfelvételi iroda délelőtt 8—1-ig és délután 4—7 óra között a következő városrészekben működik: Gradistea telep (az elemi iskolában), Mikalaka (közigazgatási kirendeltség), Gáj (közigazgatási kirendeltség), Sága, Buzsák és Poltura (Ségai Kulturház).

A Nemzet Pártjának bucuresti-i főtitkárjól hivatalos közli, hogy távirati úton történő csatlakozási bejelentéseket nem vesznek tekintetbe és a jelentkezésnek egyéni és személyesen kell történnie.

Itt írjuk meg, hogy az aradi jelentkezők alkalmával mindenkinek magával kell vinnie állampolgársági bizonyítványát, amely igazolás nélkül nem veszik tudomásul a jelentkezést.

— A „WASHINGTON“ MEGÉRKEZETT AMERIKÁBA. Newyorkból jelentik: A „Washington“ óceánjáró 1610 Európából menekült amerikai állampolgárral és 380 tízévesnél fiatalabb európai gyermekkel megérkezett Amerikába.

— ÖNGYILKOSSÁGOT KISÉRELT MEG GHERMAN DANTE DR. ISMERT ARADI ÜGYVÉD. Dr. Gherman Dante ügyvéd kihallgatáson jelent meg a vizsgálóbírósnál. A kihallgatás során az ügyvéd egy borotvapengével öngyilkosságot kísérelt meg és felvágta karján az ereket. A mentők a kórházba szállították, ahol megállapított nyert, hogy az ügyvéd sérülése nem súlyos. Úgyében a kihallgatást hétfőn folytatják.

— Kilenc aerodinamikai ezredet állítanak fel Amerikában. Newyork, Roosevelt elnök a hadügyminiszter előterjesztésére elrendelte az úgynevezett amerikai nemzeti gárda 4-ik hadosztályának felállítását, ezenkívül pedig több légvédelmi és kikötővédelmi ezred létesítését. Külön érdekességre tarthat számot az az intézkedés, amely aerodinamikai ezred felállítását rendeli el.

— Eljegyzés. Sugár Sárika és Kálmán Ferenc fényképész jegvesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— A „Manhattan“ utja. Lisszabon. (Rador.) Ma indult el a lisszaboni kikötőből a Manhattan nevű amerikai óceánjáró, amely fedélzetén 800 különböző európai menekültet és több amerikai állampolgárt visz magával. Az amerikai hajót a Trenden és Dickersen amerikai harci gőzösök kísérik.

Weinfeld Rózsi kozmetika

Bul. Regina Maria-ut 18. Telefon: 10-94.

— BELEFÜLLADT A BEGÁBA. Temesvárról jelentik: Halálos végű szerencsétlenség történt tegnap Temesvárott az Előre sportegyesület strandján, ahol az egyesület vendéglőse, Packy Fülöp záróra után a Bega partján sétált és eddig ki nem derített módon a vízbe zuhant és ott megfulladt. A közismert vendéglős tragikus halála a városban általános részvételet keltett.

— Kifogták a Marosból a kettős halálos csónakázás áldozatainak holttestét. Szombat délután két holttestet fogtak ki a Marosból. Értesítették a rendőrséget, hogy a cukorgyár közelében egy csónakos egy 14 év körüli fiú holttestét fogta ki a Marosból és nem sokkal később ugyancsak telefonon jelentették, hogy a sintértelep közelében egy másik fiatal fiú holttestét vették partra a víz. Megállapított nyert, hogy a 14 éves fiú holtteste Jakab Józseffel azonos, akinek elhunytét édesanyja bejelentette a rendőrségnek, míg a másik minden bizonnyal Weschbacher Ádám 16 éves tanuló holtteste, aki ugyancsak a napokban tűnt el. Valószínűleg mindkettő a legutóbbi csónakszerencsétlenség alkalmával a Neptun-fürdő mellett fulladtak a Marosba. A rendőrségi vizsgálat folyik.

— Német tanulmányozó bizottság végiglátogatja az olasz városok jóléti és gazdasági intézményeit. Rómából jelentik: A Stefani iroda jelentése szerint német tanulmányi bizottság érkezett az olasz fővárosba. A bizottság Rómában való tartózkodása során meglátogatja a nagyobb olasz városok jóléti és gazdasági intézményeit, gyártelepeit és segélynyújtási intézményeit. A német vendégek fogadtatására megjelent a pálya udvaron az olasz testnevelési államtitkár s több más előkelőség.

— HIBAIGAZITAS. Legutóbbi számunk bevezető címében, szedéshiba folytán, „nemzeti szocializmus“ jelent meg a helyesen idézett „nacionallizmus“ kifejezés helyett. Bár a nyomdahiba a tudósításunk szövegének olvasásából természetesen kitért, kötelességszerűen helyesbítjük és érte olvasóink szíves ejnézését kérjük.

— A „Campina“ izgalmas kalandja. Constanta. Most futott be a constantai kikötőbe a „Campina“ nevű román kőolajszállító hajó, amelynek legénysége izgalmas kalandot élt át a Földközi-tengereken. A hajó kapitánya elmondotta, hogy szemtanú volt, amint egy idegen torpedóhajó megtámadta a „Ridault“ nevű francia hajót, amelyen a találatok nyomán több robbanás történt, majd a hajó elsüllyedt. A Campina fedélzetéről négy mentőcsónakot bocsátottak vízre, amelyeknek tizenhárom hajótöröttet sikerült megmenteniük. Két francia tengerész, akiket a román gőzös megmentett, megőrült az átélt borzalmak következtében. Később a francia hajótöröttet francia hajó vette fedélzetére.

Vasárnap játszik a Gloria az UDR-vel a Camarasescu-kupa keretében

Vasárnap délelőtt kezdődik a Gloria Eminescu-parkbeli tenispályáin a Camarasescu-kupa körzeti mérkőzés. A Gloria, amelynek kitűnő gárdája van, Crăznic dr., Tereanuval és Kuszalik dr.-ral képviselteti magát a versenyen. A színvonalasnak és izgalmasnak ígérkező játéknak, amely a Davis-Cup szabályai szerint folyik le, előreláthatóan sok nézője lesz a „főhérsport“ kedvelőinek köréből.

— Egyháztanácsi választás Ségában. A ségai római katolikus plébánia közlése szerint a ségai egyháztanácsi választást július 21-én, délelőtt 11 órakor, a szentmise után, a templom melletti épületben tartják meg. Szavazatra jogosult minden 21-ik életévét betöltött egyházközségi tag, aki birtokában van az egyházi jogképességnek. Megválasztható minden 30-ik életévét betöltött egyházközségi tag. A ségai római katolikus egyházközségi választás iránt a külvárosi plébániához tartozó hívek körében élénk érdeklődés nyilvánul meg.

— Halálozás. Kovács Sándor, a René-cég társtulajdonosa szombat délután 3 órakor elhunyt. Temetése vasárnap délután 6 órakor lesz a régi zsidótemető halottasházából.

— A magyarországi orvosszövetség juttatott a német fővárosban. Berlinből jelentik: Johann Béla, magyar belügyi államtitkár, Csilléry András, a magyar orvosok nemzeti szövetségének elnöke, volt miniszter és Orsós egyetemi tanár, tudvalegőleg néhány napra Berlinbe utaztak, hogy viszonzózzak Conti német belügyi államtitkár budapesti látogatását és megtekintésük a berlini egészségügyi intézményeket. A magyar vendégek tiszteletére a berlini orvosok szövetsége díszgyűlést tartott, amelyen a magyar orvostanárok, előadás keretében számoltak be a magyar egészségügyi szervezetről és orvosi problémákról. Conti, német államtitkár, a német közegészségügyi fejlődéséről beszélt. A magyar orvosok vezetőit Frick belügyminiszter kihallgatáson fogadta. Este a német államtitkár a Kaiserhof-szállóban yacsorát adott a magyar vendégek tiszteletére.

Nem adják ki a halálraítelt és Romániába szökött bolgár asszonyt

Bucurestiből jelentik: A bucuresti-i ítélőtábla helyet adott a bolgár hatóságok által távollétében halálraítelt Christina Stanceff kérésének s így a bolgár származású nő nem adják ki a bolgár hatóságoknak. A bíróság azon az állásponton volt, hogy Christina Stanceff román állampolgárnő, mert románhoz ment feleségül s így az itteni bíróságok illetékesek illetkezni felejték. Christina Stanceff, — mint emlékeztet, — Bulgáriában gyilkosságot követett el, majd Romániába menekült, ahol a bolgár hatóságok körözésére elfogták. A bíróságon megismerkedett egy fogollyal és házasságot kötött vele. Ez mentette meg a kiadásától.

Szabadna a következő táncra kermem asszonyom

Önagsága lemond és egy hirtelen bekövetkezett migrénnel indokolja ezt meg. Ezen kibuvás indítóoka azonban másutt keresendő. Önagsága már az első tánc óta élénken emlékszik az egyébként jómegjelenésű fiatalember nedves kezére és izzadságszagára. Látják, Hölgyeim és Uraim, a csajodások és sikertelenségek igen sok esetben a hanyagság következményei, mert csupán hanyagság az, ha valaki a természetes izzadságképződést nem kezeli helyesen. A tej, ez a legkitűnőbb bőrápolószer a legjobb megoldás itt is. A Hidro-Milkuderm tiszta tejből van előállítva, amely már a legelső használat alkalmával az izzadó testrészeket hűsíti és az izzadságszagot megszünteti anélkül, hogy a bőrt a jegkevesébe is ingerelné. Így a Hidro-Milkuderm nemcsak a szakorvosok szerel között található, hanem minden kultürembernél is, aki egészségére és tisztaságára súlyt helyez.

Hazafelé indult Amerika franciaországi nagykövete

Madrid. (Rador.) Bullit, az Egyesült Államok franciaországi nagykövete Madridba érkezett, hogy telefonon legyen jelentést Rooseveltnek azon okokból, amelyek a francia kormányt arra késztették, hogy a fegyverszüneti egyezményt aláírja és az alkotmányt módosítsa. Az amerikai nagykövet abban az esetben, ha nem kapna közvetlen összeköttetést Roosevelt elnökkel, akkor Lisszabonból repülőgépen utazik az Egyesült Államokba, ahonnan majd visszatér Franciaországba.

Robbanást és tüzvész okozott egy új amerikai haditalálmány első próbája

Los Angelesből jelentik: Az amerikai hadsereg egyik legfejlettebb új fegyvernemének hivatalos kipróbálása alkalmával robbanás s azt követő tüzvész történt Los Angelesben. Kipróbáltak egy új páncélos és felfegyverzett autókamiont, melynek belseje valóságos fegyvertár a legmodernebb harci eszközökkel, óránkénti sebessége 100 kilométer, 12 kereken jár, súlya 90 tonna. Ágyuk, gépfegyverek és egyéb fontos lánugszóró és bombázó készülékekkel van felszerelve ez az új hadiszörny, melynek szélessége nagyobb, mint egy közepes vidéki város uccájáé. A robbanás okozta károk még nem ismeretesek, de a vizsgálat máris megindult a legnagyobb eréllyel és a legszigorúbb titoktartással.

— Új óceánifélti repülőjárat. Sanfrancisco. Ma indult el innen a „Krebeston“ nevű óceánjáró vízirepülőgép 26 utassal. Az új személyszállító vízirepülőgép Sanfranciscóból Ujzelandba repül. A repülőgép súlya 42 tonna és a távolság, amit megtesz 12 ezer kilométer. Utjában csupán Los Angelesben száll le.

— Az iparendélyek kiosztása. Az aradi munkakamara közli a férfi- és nő-szabókkal, a fehérneművarrónokkal, himzőnőkkel, fűzőkészítőkkel, kalaposnőkkel, szövőkkel, paplankészítőkkel, kötszővőkkel, sapka- és ernyőkészítőkkel, szücsökkel, kalaposokkal, bőröndösökkel, valamint kötélverőkkel, hogy július hónap 15-én, 16-án, 17-én és 18-án 17 és 19 óra között kerülnek kiosztásra a fenti szakmákhoz tartozók között az iparendélyek. Az érdekelteknek a cch Bul. Carol 48. szám alatti helyiségében kell megjelenniük és magukkal kell vinniük a mesterkönyvet, két fényképet, az egészségügyi engedélyt, a bélyeghez szükséges összeget, valamint a céltagságról szóló igazolványt. A munkakamara felhívja az érdekeltek figyelmét arra, hogy az iparendélyek kiosztása után érvelés ellenőrzést gyakorolnak és azok ellen, akik nem rendelkeznek majd iparigazolványokkal, kihágási jegyzőkönyvet vesznek fel. Az iparigazolványok átvétele végett az érdekelteknek személyesen kell jelentkezniük a fenti időpontig.

VASARNAP:

WEISZ gyógyszerár, Piata Avram Iancu 12
JANKA gyógyszerár, Bulev. Reg. Ferdinand.
Dr. DICK gyógyszerár, Str. Mărăsesti 1.

HÉTFŐ:

FÖLDES gyógyszerár, Str. Eminescu.
KÁRPÁTI gyógyszerár, Bul. Reg. Ferdinand.
ROZSNYAI gyógyszerár, Piata Avram Iancu

BÁILE LIPOVA-BANAT

Rádióaktivitása, dus szénsavas, kénes, vasas ásványforrásai gyógyít: érelmeszesedést, szivbajt, magas vérnyomást, gutaütést, ízületi reumát, máj- és vese-, idegrendszer, vérszegénység, női bajok, gyenge és vérszegény gyermekeknek!

Modern Strandfürdő, Kényelmes Szállodák,
50 tagú katonazenekar.
Teljes napi panziónak Leírás 180—250.

SPORT KÖZLÖNY

A Nagy KK-tól a Kis KK-ig

Az új labdarugó-torna születése és története

Győzelemnek beillő döntetleneket ért el a Rapid

Az elmúlt esztendőben — hosszas huzavona után — utóljára írták ki a Középeurópa Kupáért folyó klasszikus labdarugó küzdelmet. Ugyanis már ekkor látható volt, hogy ez a bajnoki évadot véglegesen befejező, nemzetközi érintkezést gyarapító, de sport szempontból is igen értékes vándordíjért menő harc elérkezett utolsó etapjához és a KK küzdelmek tízenkétévi viruló élet után befejezést fognak nyerni. Már a rajnál nehézségek voltak, mert hol az egyik, hol a másik állam szövetsége jelentette be, hogy a taggyejelete nem vesz részt a küzdelemben, hivatkozással arra, hogy a Kupaküzdelmek anyagi, sőt erkölcsi értéke is csökken az egyszerű oknál fogva, hogy abban majdnem minden esztendőben egy és ugyanazon csapatok vesznek részt. Hogy kibővítsék a mérkőzést más államok csapatainak bevonásával — szerintük — nem vezetett volna a célszerűség útjára és egyrészt a jelentkezők állítólagos értéken alóli sportélete, másrészt pedig az óriási párosítógókat kifogásolták, aminek akadályát szinte legyőzhetetlennek tartották. Így hát a KK-nak meg kellett szünnie, illetőleg az elmúlt évi utolsó mérkőzésekkel be kellett fejeznie azt. Mint emlékeztet, a Kupát akkor az Ujpest csapata nyerte, a döntőben maga alá gyűrve a Ferencváros csapatát és így az értékes trofea ennek a klubnak a birtokában van helyesebben az újpesti lila-fehérek kezében. Azonban a középeurópai államok közül Magyarország indíványára új szoros nemzetközi kapcsolatok létrejöttét és megvalósítható eszmé került szóba s már a múlt esztendő őszén Románia, Jugoszlávia, Horvátország és Magyarország bevonásával létrehozták a Kis Középeurópai Kupa küzdelmeit, amely 1940 nyarán — minden rossz jóslat ellenére — az érdeklődés homlokterébe tudott helyezkedni és erősen fejjárkózott a nagy KK színvonalára.

Már a küzdelmek első fordulójára meghozta a maga szenzációját akkor, amikor a Ferencváros és az Ujpest 3:0, illetőleg 4:0 arányban vereséget szenvedett a szarajevói Stjaviától, illetve a zágrábi Gradjanszkytól. Ugyanakkor a bucaresti-i Rapid pompás lendülettel Budapesten fektette képváltra a Hungáriát, míg a Venus Belgrádban a BSK-től kapott ki szerencsétlen körülmények között. (Bőgő sulyosan megsérült és a román bajnok tíz emberrel küzdötte végig a meccset) 3:1 arányban. A visszavágó mérkőzéseken a Ferencváros határmegyei gólaránnyal győzte le ellenfelét, ugyyszintén a Rapid is a bizonyos elverte a Hungáriát, viszont az Ujpest Budapesten sem bírta el a Gradjanszkyval, hasonlóan a Venushoz, mely a BSK-től kapott ki és így a második forduló rajtjához a Rapid, Gradjanszky, Ferencváros és a BSK állottak fel. Itt volt a második meglepetés, a Rapid Zágrábban gólmélküli döntetlenül ért el a horvát válogatottnak három játékos híján megfelelő Gradjanszky ellen, míg a Ferencváros egygólos vereséggel készült fel a visszavágóra. A Ferencváros Budapesten nagy harc után 2:0 arányban győzte le ellenfelét és bejutott a döntőbe, viszont a Rapid Gradjanszky találkozó Bucarestben is gólnélküli döntetlenül hozott. A szabályok értelmében semleges városban került sor a harmadik találkozóra, mely a Gradjanszky szempontjából előnyösnek bizonyult, mert sorshuzás után Szabadkán került sorra a mérkőzés. Ez az előny azonban nem elegek jelentett, mert a Rapid remek formában levő együttese ott is meg tudta fékezni a horvát válo-

gatót ötfogatott, helyesebben ennek a támadó-sornak mindössze egyszer sikerült részt venni a bucaresti csapat védelmi falanszán, ezzel szemben a visszacsapat is ki tudta használni ellenfele pillanatnyi megingását és újra döntetlenül tudta tenni a találkozót.

Miután a két csapat a háromszori 90 perces

I. forduló június 17—23.		II. forduló június 30 és július 7.	
Gradjansky	4:0	Rapid, háromszori döntetlen után (0:0, 0:0, 1:1) sorolással	Döntő Bizonytalan időre elhalasztva
Ujpest	1:0=5:0	Ferencváros 0:1	
Hungária	Rapid 2:1		
Rapid	3:0=5:1		
BSK	BSK 3:0		
Venus	4:0=4:0		
Slavia	Ferencváros 0:3		
Ferencváros	11:1=11:1		

A Ferencváros a gólkörder 13 rugott góllal, ezzel szemben a bucaresti-i Venus egyetlen gólt sem tudott rugni. A Ferencváros-Rapid mérkőzésekkel befejeződik az első ízben kiírt KKK és remény van arra, hogy a következő évben raján nagyobb mezőnyre, még értékesebb sikereket ér majd el ez az új nemzetközi nagydíjért folyó sportesemény, amely érték, megbecsülést érdemlő és szükséges is. Azok pedig, akik azt jósolták, hogy a nagy KK után már nem jöhet értékesebb, a labdarugás szépségeit, izgalmait és minden velejáróját jobban kidomborító

Összeállították Németország válogatott csapatát

Berlin. Románia válogatott csapata, mint ismeretes, vasárnap Frankfurtban játszik a német válogatottal. A német válogatott csapatot összeállították és ebből kijött, hogy a csapatba sok fiatal

játékos után sem tudta eldönteni a döntőbe jutás kérdését, újabb kétszer tizenötperces küzdelem vált esedékessé, ami azonban nem változtatott az eddigi eredményen. Most következett el a két csapat legidegesebb és legizgalmasabb pillanata, amikor sorshuzásra kerüljön a sor, lélegzetfogyva várják, hogy ezután kinek kedvez a szerencse. A Rapid volt a szerencsésebb és így ez az együttes áll szembe a Ferencvárossal a végső ütközetre.

Le kell szögezni azonban, hogy a két csapat közül bármelyik megérdemelte azt, hogy döntőbe kerüljön, mert három mérkőzést derekasan és sportoszerűen végigküzdöttek. Sokszor voltak olyan pillanatok ezeken a találkozókon, amikor a tudás fölélt a hatalmas akaratú sarkalja, hajszolta a játékosokat a labda után, de sokszor voltak olyan esetek is, amikor csak a szerencse mentette meg egyik vagy másik kaput a góltól. Ez azonban most már elölről és semmit sem von le a mérkőzések és az azokon kifejtett teljesítmények értékéből, mert a két csapat pompásan felkészült egymás ellen és hogy végül a kifürkészhetetlen sorsnak köszönhető a bucaresti-i csapat a döntőbe jutást egyenlőnek számít a győzelemmel.

Ezek után elkövetkezendő Rapid-Ferencváros mérkőzés áll a sportközvélemény homlokterében és egészen biztos, hogy a két csapat heroikus harcban fogja eldönteni, hogy melyik legyen a büszke „Kupagyőztes” cím. Bármelyik is győz értékes sikert ér el, bármelyik is alulmarad, büszke lehet arra, hogy a Kis KK döntőjében részt vehetett és ott vette nevét ismertebbé.

Alább kimutatászerű táblázatban ismertetjük a résztvevő csapatok eddigi eredményeit és rá kell mutatnunk arra, hogy a bucaresti-i Rapid az aradi Aufer Ricsi technikai irányítása mellett olyan fegyvertényvel lépte meg a román labdarugást, aminőre eddig nem volt példa. Ime a táblázat:

I. forduló június 17—23.		II. forduló június 30 és július 7.	
Gradjansky	4:0	Rapid, háromszori döntetlen után (0:0, 0:0, 1:1) sorolással	Döntő Bizonytalan időre elhalasztva
Ujpest	1:0=5:0	Ferencváros 0:1	
Hungária	Rapid 2:1		
Rapid	3:0=5:1		
BSK	BSK 3:0		
Venus	4:0=4:0		
Slavia	Ferencváros 0:3		
Ferencváros	11:1=11:1		

Vasárnap megkezdődnek a Szablóczky oldboy-vándordíjmérkőzések küzdelmei

Vasárnap, mint ismeretes, megkezdődnek a Szablóczky oldboy vándordíj küzdelmei. Az oldboy vándordíj mérkőzések a múltban is komoly küzdelmeket hoztak és ezért a sportközönség érdeklődéssel tekint a mérkőzések elé. A részletes vasárnapi műsor a következő:

Délelőtt fél 10 órakor: Hakoah—ATE, 10.45 órakor: Futballbírók—AAC. Délután fél hat órakor: ASTRA—Unirea, 7 órakor: Gloria—Crisana. A mérkőzések az AAC sporttelepen nyernek lebonyolítást.

O MARINESCU-TABORNOK IS VÉGIGNÉZI! A NÉMET—ROMÁN MÉRKŐZÉST. Bucarestből jelentik: Marinescu tábornok, a szövetség elnöke elutazott Németországba, ahol végignézi a Frankfurtban lebonyolításra kerülő német—román mérkőzést.

O A RAPID JÁTÉKOSAI VISSZATÉRTEK A FÖVAROSBA. Bucarestből jelentik: Azok a Rapid játékosok, akik nem kerültek be a válogatott csapatba, visszaérkeztek Bucarestbe. Valamennyi játékos nagyszerű hangulatban volt és örvendett a szabadkai eredménynek és a döntőbe jutásnak.

O BURDAN A MALAXA EDZŐJE. Burdan, a volt válogatott kapus igen előnyös ajánlatot kapott a Malaxától, amelynek edzője lesz. A játékos természetesen elfogadta az ajánlatot és a jövőben a Malaxa csapatát fogja előkészíteni.

A Kinizsi Szegedre és Jugoszláviába kapott meghívást

Temesvárról jelentik: A Kinizsi csapata meghívást kapott Szegedre és Jugoszláviába. Jugoszláviában Szabadkán és Laibachban játszana. Természetesen a Kinizsi vezetősége elfogadta a meghívást és még a nyár folyamán elutazik, ha a nemzetközi események lehetővé teszik a kiutazást.

Joe Louis—Max Baer ökölvívómérkőzés

Newyorkból jelentik: Max Baer volt nehézsúlyú ökölvívó világbajnok legutóbb nagyszerűen küzdve, legyőzte Tony Calenjet és most szorgalmasan készülődik Joe Louis ellen. Max Baer kijelentette, hogy a néger világbajnok elleni küzdelme lesz az utolsó versenye, mert azután teljesen felhagy a versenyzéssel.

O Bíródelegálás a Szablóczky-kupa küzdelmekre. AAC-pálya, 9.30 ATE—Hakoah, bíró Burdan 10.45 AAC—Bírók, bíró Pálffy 5.30 Astra—Unirea, bíró Kalmar, 7 Crisana—Gloria, bíró Onrita. A bírótestület kéri az alatt felsorolt játékvezetőket, hogy az AAC oldboys elleni mérkőzésre vasárnap délelőtt 10 órakor az AAC-sporttelepen felszereléssel együtt megjelenni szveskedjék: Bozsan Gheorghe, Burdan Nicolae Barbu Gheorghe, Barbu Stefan Băcilă Ioan Adamovici Ivasán, Goicea O. Ionel, Pfeiffer László, Schneider Gyula, Milánkovics Illés, Văcărian Traian, Jakab József, Vogel A., Reinhardt István, Igna Petru, Marita Gheorghe.

O Az Unirea oldboys szakosztálya kéri a játékosokat, hogy vasárnap délután 5 órakor az Astra elleni mérkőzésre az AAC-pályán jelenjenek meg.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Munkaügyi miniszteriumi véleményezés a katonai szabadságon lévő alkalmazottak jogi helyzetéről

A gyáriparosok szövetsége, az UGIR, a közelmúltban két kérdéssel fordult a munkaügyi miniszteriumhoz, amelynek jogi véleményezését kérte a következő kérdésekre:

1. Azok az alkalmazottak, akik katonai összpontosításon vannak és katonai egységeiktől szabadságot kaptak, kötelesek-e szabadságuk ideje alatt ismét elfoglalni munkahelyüket, ahol a katonai összpontosítás előtt dolgoztak?

2. Abban az esetben, ha ezek az alkalmazottak a katonaságtól kapott szabadság ideje alatt régi munkahelyükön dolgoznak, csupán rendes fizetésükre van-e joguk, vagy pedig joguk van arra a külön segélyre is, amelyet a katonai összpontosításon lévő alkalmazottak fizetéséről szóló törvény állapít meg?

Ezekre a kérdésekre a munkaügyi miniszterium ügyvédi tanácsa a következő kötelező jellegű véleményezést adta:

A katonai összpontosításon lévő munkások és magántisztviselők fizetésére vonatkozó törvény, valamint az 1940. január 11-iki minisztertanácsi jegyzőkönyv megvizsgálása után, amely ennek a törvénynek végrehajtására vonatkozik, megállapítható, hogy az említett törvény megalkotásakor a törvényhozó az a cél vezette, hogy anélkül feltételeket teremtsen a segélyezés révén ama alkalmazottak családjai részére, akik a katonai összpontosítás miatt képtelenek munkahelyükön dolgozni és kenyerüket elfordítani megkeresni. Az összpontosítottak fizetéséről szóló törvény 3. szakaszát így kell értelmezni, annak ellenére, hogy a szakasz szövegezésé szerint a fentemlített segélyt a munkaadónak az alkalmazott összpontosításának egész ideje alatt fizetnie kell, így tehát akkor is, amikor az alkalmazott katonai egységtől szabadságot élvez, mert hiszen jogilag ezen idő alatt is összpontosítottnak tekintendő. A törvény összes intézkedéseiből azonban az az alapgondolat világlik ki, hogy a munkaadó újján segélyezze azt az alkalmazottat, aki összpontosítása miatt már nincs abban a helyzetben, hogy megkeresse mindennapi kenyerét. Attól a pillanattól kezdve azonban, amikor ez az ok, amely miatt kenyerét nem tudja megkeresni, akár csak ideiglenesen is, mint amilyen a fent említett szabadság esete, megszűnt, az alkalmazottnak kötelessége, hogy megjelenjen munkahelyén, a munkaadónak pedig erre az időre más kötelezettsége nincs, mint hogy az elvégzésre kerülő munka idejére kifizesse neki a szokásos bért. A munkaadó ugyanis erre az időtartamra nem kötelezhető olyan terhek viselésére, amelyeket a törvény csak bizonyos körülmények között, tehát az alkalmazott katonai összpontosítása idejére és amelyek az alkalmazott szabadságra vonatkoznak, ha ideiglenes jelleggel is, de megszüntek. A munkaadó a szabadságidő lejártá után, amikor az alkalmazott újból tényleges összpontosításra bevonul, köteles fizetni a már fent említett segélyt.

A miniszterium jogi tanácsa által adott véleményezés lényege tehát az, hogy az alatt az idő alatt, amíg az alkalmazott katonai szabadságon van, ez köteles munkahelyén jelentkezni és erre az időre más járandóságot a munkaadótól nem igényelhet, mint az általa elvégzésre kerülő munkáért járó összeget.

A miniszterium jogi tanácsa által adott véleményezés lényege tehát az, hogy az alatt az idő alatt, amíg az alkalmazott katonai szabadságon van, ez köteles munkahelyén jelentkezni és erre az időre más járandóságot a munkaadótól nem igényelhet, mint az általa elvégzésre kerülő munkáért járó összeget.

A termelési helyről a termelő eladási raktárába szállított bor- és szilvapálinka-szállítmányokhoz nem kell 2 százalékos bélyeggel ellátott szállítási jegyzéket csatolni

A pénzügyminiszterium újabb intézkedései

A pénzügyminiszterium rendeletet adott ki, amelyben közli, hogy milyen esetekben nem kell a bor és szilvapálinka szállítmányok esetében a szállítmányokhoz 2 százalékos bélyeggel ellátott szállítási jegyzéket csatolni. A 2 százalékos bélyeggel ellátott szállítási jegyzékkel való ellátástól a miniszterium a termelő által saját eladási raktárába, illetve helyiségébe a termelési helyről irányított saját termésű bor és szilvapálinka szállítmányokat mentesíti, feltéve, ha nyilvánvalóan kitűnik, hogy a szállítmányt valóban a termelő eladási raktárába viszik.

Ugyancsak mentesülnek a fenti kötelezett ség alól a 2 százalékos rendkívüli nemzetvédelmi illeték 21. szakaszában foglalt és a nemzetvédelmi illeték alól mentesülő árucikkek, mint például: a kenyér, zsír, hus, belföldi gyümölcs, főzelék, zöldség, stb. tehát mind azok a cikkek, amelyek után 2 százalékos illetéket nem kell leróni.

Mint ismeretes, a 2 százalékos illeték alól mentesülnek az állam, a megye, község és általában a közigazgatás szervei által vásárolt szállítmányok is. Ezek esetében az árunak az eladási helyről való elszállításakor külön jegyzéket kell kiállítani, amelyből kitűnik, hogy az árut közigazgatás szervei vásárolta. Kivételt képeznek azok az esetek, amikor az árut vásárolt szállítják, mert ekkor a fuvarlevél címzéséből nyilvánvalóan kitűnik, hogy az árut közigazgatás szervei szállítják.

Egy másik miniszteri rendelet közli, hogy az ipari célokra felhasznált metángáz után fizetni kell a 2 százalékos illetéket és csak háztartási célokra felhasznált metángáz mentesül az illeték alól.

Mint ismeretes, a mezőgazdasági szindikátusok központi szövetsége a nemzetgazdasági miniszteriummal kötött szerződés alapján összegyűjti a gyapjút a termelőktől és azt szétosztja a gyárak között a megállapított keretek között. Tekintettel arra, hogy az említett szövetség a nemzetgazdasági miniszterium megbízottjaként működik, a pénzügyminiszterium úgy döntött, hogy azon esetekben, amikor a mezőgazdasági szindikátusok szövetsége gyűjt össze a gyapjút a termelőktől a fenti céllal, a 2 százalékos illetéket nem kell leróni. Így tehát a 2 százalékos illeték a gyapju osztása esetében csak akkor kerül lerovásra, amikor a gyapjút a gyárak átveszik és az illetéket ebben az esetben a gyáraknak kell fizetniük.

Lanyha és a bucaresti-i értéktőzsdén

Bucarestből jelentik: Az értéktőzsde tegnap igen lanyha volt és különösen a fixkamatozású papírok szenvedtek arányvesztést. A brailai gabonátőzsde is lanyha volt, mert üzletkötés nem történt.

A VÁLLALATOK KÖTELESEK FOLYÓSI-TANI A KATONAILAG ÖSSZPONTOSÍTOTT, ILLETVE MOZGOSÍTOTT ALKALMAZOTTAK TÖRVÉNY ALTAL MEGÁLLAPÍTOTT JÁRANDÓSÁGAI. Stan Ghilescu munkaügyi miniszter felhívást bocsátott ki, amelyben figyelmeztet a munkaadóvállalatokat, hogy szigorúan tartásuk be a katonai összpontosításon lévő tisztviselők és munkások járandóságait szabályozó 1939. május 8-iki törvény, valamint 1940. január 11-iki minisztertanácsi jegyzőkönyv intézkedéseit, így az összpontosítottak, mint a mozgósítottak esetében is. A miniszter külön hangsúlyozza, hogy a mozgósítottak ugyanolyan jogokkal rendelkeznek a fenti törvényes rendelkezések intézkedéseivel kapcsolatban, mint a meghatározott időre összpontosítottak.

Tíz százalékkal leszállították a költségvetés kiadási tételeit

A Monitorul Oficial július 11-iki számában királyi dekrétum jelent meg a költségvetés kiadási tételeinek 10 százalékkal való csökkentéséről. A dekrétum aláírása előtt Ion Gîrziu miniszterelnök és dr. G. Leon ideiglenes pénzügyminiszter az Uralkodó elé ezzel kapcsolatban a következő előterjesztést juttatta el:

Bessarabia és Bukovina egy részének a szovjet által történt elfoglalása természetesen rüleg az állami jövedelmek érezhető csökkenését vonja maga után az ezekből a tartományokból eddig befolyt adó elmaradása következtében, anélkül, hogy a kiadások ennek megfelelően csökkennének, mert hiszen az említett vidékekről a tisztviselők és nyugdíjasok nagy része elmenekült és ezek fizetését illetve nyugdíját továbbra is folyósítani kell. Másrészt az Európa összes országaiban lejátszódó események érzékeny hatással vannak a gazdasági, a pénzügyi, ipari és kereskedelmi tevékenységre országunk területén. Mindezekre való tekintettel az állami költségvetés jövedelmei csökkenni fognak a kiadások pedig emelkednek. A gyarapodó költségek és a csökkenő jövedelmek közötti egyensúly megbillenésének elkerülése végett szükségesnek látszik a költségvetés kiadási tételeinek tíz százalékkal való csökkentése, a következő kiadások kivételével: a) Az állami tisztviselők fizetések, b) a nyugdíjak, c) általában a személyzeti kiadások, d) az állami tartozások kamatainak és törlesztésének összege, e) a belföldi hitelintézményeknél a miniszterium által felvett kölcsönök törlesztése, f) az emberek és állatok élelmezése, tartása és sevelése, g) a hadsereg felszerelés részére előirányzott összegek.

Ugyancsak az állami költségvetésről szóló törvény 67. szakaszában előírt 10 százalékos zárolt tartalék összegét 20 százalékra emelik. Ennek a tartaléknak terhére csak 1940. október elsejétől kezdve lehet kiadásokat eszközölni, amikor a pénzügyminiszterium már nyilvánvalóan láthatja az állam bevételeinek és kiadásainak alakulását.

Egyenértékadó alá eső tárgyak értéke. A helyettesítő törvény 16. szakasza szerint a jogi személyiségek egyenértékadóit évenként vetik ki és e tekintetben az adó átvitelezésének nincs helye. Az egyes pénzügyi igazgatóságok mellett most alakulnak meg a kivételi bizottságok. Az adó alá eső értéket évről-évre állapítja meg a kivételi bizottság. Az ingó dolgok értéke a forgalmi érték, amely soha kisebb nem lehet, mint a bélyegtörvény 53. szak. c) bekezdése szerinti érték. A vállalat céljaira szolgáló telkek és épületek értéke a reális értékesítési árnak megfelelően állapítandó meg. Általában az érték az 1940. április 1. értékének felel meg — rendelj el a vonatkozó pénzügyminiszteri utasítás.

A német mezőgazdasági telenítő akció során 1933-tól 1939-ig több mint 90.000 új örökösödő parasztgazdaságnak (Erbhof) vetették meg az alapját. Ezek közül 21 ezer kétszázötven teliesen újonnan rendeztek be, a többit pedig újabb földök hozzácsatolásával az örökösödő parasztgazdaságok számára megszabott nagysággal bővítették ki. Az új parasztgazdaságok átlagos nagysága 1933-tól 1939-ig 12,3 hektárról 22,6 hektárra emelkedett.

Akik áruszállítmányokat küldtek a megszállott területekre. Bucarestből jelentik: Az államvasutak igazgatósága közli mindazokkal a feladókkal, akik árukat küldtek annak idején Bessarabiába és Észak-Bukovinába és amely vagonok a közbejött események miatt nem lettek továbbbírva, hogy sürgetően rendelkezzenek ezen áruk felől, mert az államvasutak ellenkező esetében az árut kirakják a vagonokból a feladó költségére és árverésen eladják azokat.

Növekedett a cigarettafogyasztás. Bucarestből jelentik: A háború okozta idegesség növeli a cigarettafogyasztást. Érdekes elolvasni a román Monopol-pénztár statisztikai kimutatását. 1940. első évtizedében a Monopol-pénztár (CAM) bevételei 1.729,5 millió lejt tett ki az előző 1939. év ugyanezen időszakának 1.637,9 millió lejtnyi bevételeivel és az 1.630,3 milliónyi előirányzattal szemben. A bevételekből a dohány-neműek és egyéb monopolicikkek eladásából befolyt 1.508 millió lejt. Egvedve a dohány, cigaretták és szivar eladásából 1.309,6 millió lejt folyt be, vagyis az összes bevételek 85 százaléka. Május hónapban 1.070,498 kg. dohány fogyott el, 77 ezer 306 kg.-al több mint az előző év májusában. Az eladott 690.327,740 cigarettából 93 százalék olcsó cigaretták.

AZ EMGE

aradi fiókjának közleményei

A gazdasági munkaerő célszerű felhasználásáról

Kit ne töltene el csodálkozással azok a gyorsan elért nagy német katonai sikerek, amelyekről az újságok és a rádióhírek nap-nap után értesítenek minket.

Ezeknek a sikereknek nagyszerű, de egyszerű titka: egy nemzet lelki és anyagi erőinek céltudatos megszervezése egy tisztán látott feladatra.

Ugyanez a titka minden sikeres társadalmi, vagy egyéni munkának is. Ahol a célt világosan látják, ahol a munkában résztvevők egyesült akaratát követik azt a munkarendet, amelyet az arra hivatottak előlük tuznek, hol az időt, az erőt nem pazarolják: ott a siker elmaradhatatlan.

A célszerű munkabeosztás a foglalkozási ágak közül talán éppen a mezőgazdaságban a legnehezebben megoldható feladat. Az első és legnagyobb nehézséget az évszakok váltakozása és az időjárás szélsősége állítja eléénk.

A gazdaságokban általában télen kevés munka akad, nyáron pedig túlfutol sok teendő vár reánk. Kényszerű téltelenség és hajszolt munka végietel között él gazdátársadalmunk tekintélyes része. És ezt a nagy egyenlenséget a természeti rendellenességek: a huzamos esőzések, árvizek, kései kitévaszodások, az őszi vetőmunkát késleltető szárazságok sokszor tovább fokozzák.

Hogyan lehet ezen a bajon segíteni, amely sok család megélhetését nehezíti, sok családtartó egészségét rongálja meg s nem egy kényszerű téltelenségre ítélte embert kerget a részegeskedés buleitig mámorába.

A feladat ez: a télen munka nélkül maradt munkaerőt olyan teendőkre irányítani, amelyek a nyári munkatorlódás idején végzendő munkákat megkönnyítik és meggyorsítják.

Egy egész ország szempontjából nézve ezt a dolgot, kívánatosnak látszik, hogy ezeket a télen a mezőgazdaságban munkát nem találó embereket helyezze el gazdasági gépgyárakban, amelyek ilyenkor fokozott munkaerővel arató és fűkaszalógépeket, kapálókat, vonókapákat, lögrétebllyékeket és szénalorgatókat, egyszerűval olyan gépeket és eszközöket állítanak elő, amelyek a nyári sürgős munkákat szaporán tudják elvégezni és felmentik az embert a túlfeszített megérőltetésből.

Hogy az ilyen gépeket ne csak a nagyobb gazdaságok, hanem a kisgazdák is igénybe tudják venni: ezt a célt úgy lehet megvalósítani, ha a gazdaságok sajátmaguk vásárolnak ilyen gépeket, vagy pedig tagjaik között mozgalmat indítanak ilyen gébeszerző csoportok alakítására.

A munka megfoghatózásának idején olyan közmunkákat tanácsos beállítani, amelyek egyes vidékek kényszerű munkanélküliségének idejét megrövidítik. Ilyenek: a vízlecsapolások, árvízvédelmi munkálatok, amikkel el lehet azt érni, hogy a vízjárta területeken a tavaszi munkákat 2-3 héttel, vagy még korábban lehet megkezdeni, mint ha semmi sem történt volna.

Vannak azután olyan közmunkák, amelyek más módon könnyítik meg a gazda munkáját. Az utépítések és javítások az igaerő jobb kihasználását teszik lehetővé. A legelő karbantartási munkák az állattartás hasznát fokozzák. A falu uccáinak jókarban tartása, különféle csinosítási munkák a falusi életet teszik kellemesebbé.

De nem csak ipari, és közmunkák után lehet a munkahiány és munkatorlódás véglétét egyengetni. Maga az egyes gazda is sokat tehet ennek az elérésére.

Már azzal is, ha jól megfontolt terv szerint osztjuk be növénytermelésünket, elkerülhetjük az erőnknek meghaladó munkatorlódásokat. A gabonafélék, káposzta, takarmánynövények, gyümölcsfák ápolási és betakarítási munkái nem egyszerre égne a kőrminkre. Okos beosztással egy olyan célszerű egymásután tudunk biztosítani, amely lehetővé teszi azt, hogy mindent a maga idejében tudjunk rendszeren elvégezni.

Kitűnő útlat a svéd szénakészítés is, amelyet gazdaságunk már több ízben ismeretett. Esőben kaszálhatunk, a takarmányt, mihelyt egy kissé felszáradt róla az esővíz, legelőbnyire még a lekaszállás napján, forgatás nélkül felrakjuk a ritka drótkerítéshez hasonló állványra és ott hagyjuk akár hetekig, akár esik az eső, akár szép idő van. Végrehajthatjuk több munkánkat és mire azokkal elkészültünk, behordtuk a drot, róla a szép zöldre száradt illatos szénát, amely után hóg a marha, úgy szereti. És nekünk nem kellett bus kétségbeeséssel vizsgálgatnunk az oszolni nem akaró felleget, nem kellett hangosan világnak eresztett, vagy keservesen lenyelt káromkodásokkal terhelni a felkimerítettünket, hanem a rendszer munka tudatával eltelve kaszálhattunk, gyűjthettünk, amikor kevésbbé élelmes szomszédunk már csak a kocsmában tudott vigasztalást találni.

A téli időszakban is sok teendője akad a rendszer gazdának a tanyáján kívül és belül épület- és kerítésjavítások, árkolások, dűllőfelöltögetések, szerszámkarbantartás, furás-faragás, egy-egy olyan háziipari foglalkozás, amilyet a gversenyag ott közel beszerezhető, amilyen a gyékényfonás, seprűkészítés, kosárfonás — mindezek segítenek elújni a falusi és tanvái

unalmat és megtölteni a tavaszra bőjtösen lesóványodni akaró bugyellárist.

Amelyik gazdának állatai vannak, az soha sincsen munka nélkül. Az állattartás észszerű jöközása és helyes beosztása is egyenletesebb teszi a gazda munkálkodását.

Kisgazdák gyakran tartanak annyit munkaalapot, amennyit tulajdonképpen nem kell a földjeik megmunkálására. Előfordulhat, hogy két szomszéd két-két lovat tart, pedig a köztük földjét két ló is meg tudná munkálni. Ha ezek szépen megegyeznének és csak egy-egy lovat tartanának: a másik ló helyett tehenet, vagy disznót állíthatnának be, a tejből, boriuból, hízóból szép bevételük lenne, a lovakat pedig odakölcsonözgetnék egymásnak, amikor elérkezik a szántások, mvarozások ideje... Manapság a kényszerűség tanítja meg az embert az ilyenféle fogásokra. Miért ne taníthatná meg ugyanezre nyugodtabb időben a kétszerkettő és a gazdák testületi szelleme?

Nagy segítsége a gazdának munkatorlódások idején az asszony és a növendék gyermek. Télen a házban, illetőleg az iskolában van a helyük, de a nyári szorgosmezel munkák idején jót tesz a testüknök és a lelküknök, ha ők is kimennek a mezőre és az ereükhöz mértén résztvesznek a kenyérszerző szép munkában, mint a férfiak megbízható, hűséges tartaléksapatai...

Különleges bizottság dönt a magánosok részére nyújtandó devizák ügyében

Bucuresti. (Rador.) A Hivatalos Lap a külkereskedelmi miniszter rendeletét közli a magánosok részére utalandó külföldi devizák kapcsolatban. Erre vonatkozóan különleges bizottság fog határozatot hozni, melyet Marian vezértitkár és Popescu igazgató irnak alá.

— Menekült munkások elhelyezése. Bucurestiből jelentik: A munkügyi minisztérium közli, hogy szakképzett és szakképzetlen menekült munkásokat az általi munkaközvetítő hivatal után kaphatnak a vállalatok. Ha tehát munkásokra van szükség, forduljanak a munkaközvetítő hivatalokhoz.

— Importkérelmek csak a minisztérium nyomtatványain terjeszthetők be. A külkereskedelmi államtitkárság leiratot küldött a kereskedelmi és iparkamarákhoz. Leiratában a minisztérium megállapítja, hogy egyes cégek új importengedélyeik iránti kérelmeiket nem a minisztérium nyomtatványain terjesztik be. Miután a minisztérium importengedélyezési joga csak a fenti nyomtatványokra terjed ki, felhívja az érdekelt cégek figyelmét, hogy a jövőben egyetlen olyan importkérelmet sem vesznek tekintetbe, amelyet nem a minisztérium nyomtatványain kérvényeztek.

— Eladott aradi ingatlanok: Weisz Jusztina eladta a Str. I. Weizler 16. sz. házá: 200.000 leiért Rusu Gheorghenak. — Păcurar Petru eladta az Izlazul Mare-dűllőbeli 2 holdas szántót 52.000 leiért Tyosics Todor és nejeének. — Raicu Maria eladta a Str. Brezoianu 9a. sz. házát 60.000 leiért Pecican Demeter és társainak. — Simon Bulzan és neje eladták a Calea A. Vlaicu 200 négyszögöles telket 150.000 leiért Kramer József és nejeének. — Sajtó Eteleka eladta a Str. Fiuului 36. sz. ház egynegyed jutalékát 30.000 leiért Sajtó Irénnek. — Tóth Katalin eladta a Str. Stătescu 8. sz. házát 120.000 leiért Székely Imre és nejeének. — Varga András eladta a Barbus-dűllőbeli 2 holdas szántót 40.000 leiért özv. Sipos Péternének. — Agronomul S. A. de Asig. Generale Arad, eladta a Str. Budai Deceanu 14. sz. házát 60.000 leiért Balogh Sándor és nejeének. — Neagu Romulus eladta a Str. Mos Alun uccai házát 120.000 leiért Kiss Erzsébetnek. — Oltăcean Demeter és neje eladták a Str. Rahovei 186. sz. házát 100.000 leiért Raicu Mariának. — Szelákán Szidonia eladta a Nyomásközi dűllőbeli 1 hold 1040 négyszögöles szántót 15.000 leiért ifj. Fericean Dumitruinak. — Dr. Pop Aurel eladta a Str. G. Vuia 14. sz. 108 négyszögöles telkét 40.000 leiért Vladuti Demeter és nejeének. — Karczagi Piroška eladta a Str. Numa Pompiliu 53a. sz. ház fele jutalékát 60.000 leiért Pintér Antalnak. — Braun Samu és neje eladták a Str. Numa Pompiliu 20. sz. háza: 1.600.000 leiért Iancu Vasile és társainak. — Gerher Lajosné eladta a Str. Romei 2. sz. telkét 90.000 leiért Tudoranescu Victorának. — Fericean Nicolae eladta a Határos-dűllőbeli 1 hold 940 négyszögöles szántót 60.000 leiért Nedescu Pascu és nejeének. — Bontás Simon és neje eladták a Str. Rahovei 86. sz. 113 négyszögöles telket 40.000 leiért Mager Constantin és nejeének. — Cassa Agric. de Pastr. Arad-Cenedană S. A. Arad, eladta a Rozet-dűllőbeli 208 négyszögöles telkét 8000 leiért Mihut Floricának.

NYILATÉR.

E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget sem a kiadóhivatal, sem a szerkesztőség

NYILATKOZATI

Hipp Imre fiamért nem vállal sem a cégünk, sem én fizetési, vagy teljesítési kötelezettséget.

Vánatori, 1940. július 13.

Hipp János.

FIGYELEM!

MONEASA-fürdő, Aradmegye (Menyháza)

Természetes ásványfürdő, reuma ellen ajánlató. — Gyomorhaj leküzdésére ásványvíz. — Ozondu levegő. — A „Codrul”-hegység lábánál levő fürdő. — Teljes komforttal felszerelt szállodák. Első és másodosztályú vendéglő mérsékelt árakkal, Zenekar, rádió, kirándulások, strand. Látogassa meg Románia ezen gyönyörű fürdőhelyét. — Vasutközlekedés: Arad—Sebis—Moneasa, CAPS-vonat naponta. (Arad—Brad-vonal).

TEKESPORT

A TEMESVARI CFR TEKECSAPATA ARADON. A temesvári teke sport egyike jeles reprezentánsa vasárnap, a Metallurgistul meghívására, Aradon szerepel és barátságos mérkőzés keretében mérje össze erejét a Metallurgistul és a Tricolor csapataival. A temesvári csapat aradi vendégszerplése következtében így az aradi teke műsor változást szenved és az alantí program szerint kerül lebonyolításra:

A METALLURGISTUL-PALYAN délután 2.30 órakor Metallurgistul—CFR, 4.30 órakor pedig Tricolor—CFR mérkőzések kerülnek lebonyolításra.

A FORTUNA-PALYAN a Forró-vendéglőben így csak az AAC—Fortuna mérkőzés marad programon, bár felvetődött a terv a Transilvania bevonására is.

AZ INFRA-TIREA-PALYAN, a Nagy Béla-vendéglőben változatlanul a már közölt program kerül lebonyolításra, mely szerint az emlékszámlóért folyó küzdelemben délután 6 órakor az Infra-tirea B.—Prietenii B. hatos csapattal, majd 7 órakor a két egyesület A. csapata mérkőzik.

Versenyen kívül

Magyar klasszikus írók keresztrejtvénye

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
10					11				12
12				13				14	
15			16	17		18		19	
	20		21			22			23
23	24		25						26
	27								28
28			29			30		31	
32		33				34		35	
36		37				38		39	
40									

VIZSZINTES SOROK: 1. A klasszikus magyar író műve. 10. Dávid király hadvezére volt. 11. Körülbelül ezer feje van a földön. 12. Zöldségféle. 14. Ékes időhatározó. 15. Kétfős mássalhangzó. 16. Növényrész. 19. Adásra készített. 21. Fogház és fegyház között áll. 23. A klasszikus magyar író neve keresztnevének kezdőbetűjével. 27. Kutyák réme. 28. Ugyanez rövidítve. 29. Perzsia, Afganisztán és Beludzsisztán egyesített neve. 31. Kis víz. 32. Az ilyen fizetség a legjobb. 34. A legregebb amerikai egyetem. 36. Haljétel ékes magyar neve. 39. Híres volt osztrák válogatott labdarúgó kapus neve. 40. A klasszikus magyar író műve.

FÜGGŐLEGES SOROK: 1. Betűtípus neve. 2. Aratás előtti folyómat. 3. Sportpályázat jelölés. 4. Híres német iparvidék. 5. Kétfős mássalhangzó. 6. Étlen mén. 7. T-vel a végén, német szil. gépcsoprt. 8. Fordítottja mutatószó. 9. Történet, melyre soká emlékezünk. 13. Meteorológiai műszer. 17. Az ilyen „náció” makacsságot jelent magyarul. 18. Trombitaszó utánzás. 19. Női ruhadarab. 20. Darának hívják magyarul. 22. Török autójelzés. 24. Mindenkinek van — ujabban erősen kútnak utána. 25. Megszólítás. 26. Glecserek által lerakott köpörmék. 28. Cári rendelet. 30. A virág és a keszkező teszi. 31. Jól vágó kés. 33. Rakás közpe. 35. Az adni ige egy régmúlt alakja. 37. Malac-jak. 38. Télen tudomány. 39. Huhogás.

Múlt vasárnapi, július 7-iki számunkban közölt keresztrejtvényünk helyes megfejtése a következő: Bródy Sándor. Tünder Ilona. A nap lovagja

Rádióműsor

- Romániai műsorszámítás -

VASARNAP, JULIUS 14.

Bucuresti, Radio România, 9.30: Istentisztelet 11.30: A hadsereg órája, 13: Időjelzés, kulturális közlemények, vízállásjelentés, művészeti kulturális, sport- és különféle közlemények, 13.20: Petrică Motoiu zenekara, 14: Hírek, 14.30: A zene folytatása Alexandru Grozută énekszámával, 15: Közlemények, Radio România, 19.50: Hírek magyarul.

Bucuresti, Radio România, 20: Időjelzés, Alexandru Lascarov-Moldoveanu előadása az élet forrásáról, 20.15: Emilia Otilianu énekel, kíséri a rádiózenekar, 20.45: Hírek, 21: A rádiózenekar szimfónikus hangversenye, 22: Hírek sporteredmények, 22.20: Hírek a külföldre franciául, németül, angolul és olaszul, 22.40: Román zene lemezeken.

Budapest, 9: Lemezek, 9.45: Hírek, 10: Katolikus mise, 11: Istentisztelet, 12.15: Protestáns istentisztelet, 13.30: Hírek, 14: Lemezek, 15: Mezőgazdasági tanácsok, 16.45: Énekkar, 17.30: Csevegés, 18: Hírek, 18.15: Hangverseny, 19.45: Tánclemezek, 20.15: Hírek, 20.25: Hegedűhangverseny, 20.50: Sporteredmények, 21.10: Népszínmű, 21.40: Hírek, 23.10: Helnemann-zenekar, 24: Hírek német, olasz, angol és

Köhögés ellen

FAMPH

szörpöt MEGBIZHATÓ KÉSZÍTMÉNY

francia nyelven, 0.20: Toki-Horváth cigányzenekara, 1.05: Hírek.

HÉTFŐ, JULIUS 15.

Bucuresti, Radio România, 13: Időjelzés, kulturális közlemények, vízállásjelentés, művészeti, sport- és különféle közlemények, 13.20: Romantikus operák nyitányai és preludiumai lemezeken, 14: Hírek, 14.30: Indulók lemezeken, 15: Közlemények.

Radio România, 19.50: Hírek magyarul.
Bucuresti, Radio România, 20: Időjelzés, Alice Volnescu előadása, 20.15: Maria Tănase cigányzenei kísérettel román dalokat énekel, 20.40: Hírek, 21: Zenei előadás Schumannról, 22: Hírek, sportközlemények,

22.20: Hírek a külföldre franciául, németül, angolul és olaszul, 22.40: Al. Rădulescu hegedül, 23: Nagy énekesek lemezei.

Budapest, 13.10: Zenekari hangverseny, 13.40: Hírek, 14.30: Országos Postászenekar, 15.30: Hírek, 17.15: Diákiféltára, 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek, 18.15: Zongorahangverseny, Schumann- és Chopin-művek, 18.40: Csevegés, 19.10: Kiss cigányzenekara, 20.15: Hírek, 20.25: Vokálhangverseny, 20.50: Csevegés, 21.10: Az Operaház zenekara, 22.40: Hírek, 23.19: Bursa cigányzenekara, 24: Hírek német, olasz, angol, francia és eszperantó nyelven, 0.25: Lemezek, 1.05: Hírek.

APRÓHIRDETÉSEK

A 63094. számú, 1935 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapították meg: **Alkalmazást keresők, elvesztett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetései, fürdő és gyógynevelési hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 leu.** A fenti rendelet értelmében az apróhirdetéseket a következők szerint kell elhelyezni.

OKTATÁS

Érettségizett fiatalember gimnáziumi tanulók javítóvizsgára való előkészítését - főleg nyelvekből - vállalja. Címeket a kiadóba kér. 3194

ELLÁTÁS

Libasírral főzött, kimondottan házikoszt házhoz szállítva olcsó kapható. Str. Mărăsești 42., I. em. 3149

ALKALMAZÁST KERES

Jó családból való nő háztartásnőt állást keres magányos úrnál. A háztartásban jártas, ápolónő, vagy gyermek mellette is menne. Címeket a kiadóba kér. 3182

Beljáró szobalány állást keres. Címeket a kiadóba kér. 3142

LAKÁS

Modern, egyszobás, fürdőszobás garconlakás augusztus 1-re kiadó. Strada Cicio Pop 7a. 3195

Központhban, két egymásba nyíló szoba külön bejárattal, fogorvosi rendelőknek, vagy irodának aug. 1-re kiadó. Cim a kiadóban. 3183

Kiadó új házban 2 szobás, komfortos lakás. Str. Cogălniceanu 10. 3145

Háromszobás, parkettás lakás, fürdőszobával és mellékhelyiségekkel kiadó aug. 1-re. Str. Nicu Filipescu 22. 3147

Kertli, kétszobás, fürdőszobás lakás mellékhelyiségekkel kiadó. Str. Gheorghe Popa 3.

Butorozott szoba, uccai, a színnáz mellett kiadó. Cim a kiadóban. 3150

Szép, modern, 5 szobás magánház eladó. Str. Mocioni 40. 3153

Avram Iancu-tér 7. szám alatt kétszobás, fürdőszobás lakás aug. 1-re kiadó. 3143

Modern garconlakás: két uccai szoba, előszoba fürdőszoba, kiadó. Bulevardul Carol 35., a törvényszék mellett. 3140

Négyosztós lakás, fürdőszobával, ujonnan festve, azonnal is kiadó. Str. Ciudu 12.

Kiadó szept 1-től háromszobás, fürdőszobás, parkettás lakás. Str. Mărăsești 48. 3179

Egyszobás, fürdőszobás, garconlakás kiadó P. Impăratul Traian 2. Megtekintendő déli 1-3 között. 3138

Háromszobás, összkomfortos, modern, uccai, földszinti lakás azonnalra is kiadó. Str. Eminescu 41., I. 4. 3137

Str. Mocioni 20. szám alatt négyosztós, modern lakás terrasszal azonnalra is kiadó. Érdeklődni lehet Piața Mihai Viteazul 11. szám alatt.

Háromszobás, összkomfortos lakás augusztus 1-re kiadó. Bul. Carol No 42. 3175

Villanegyedben ötszobás, modern magánvilla, nagy kerttel, augusztus elsejére kiadó. Felvilágosítást ad Dacia szálloda. 3169

Másodemeleti, háromszobás, uccai lakás, teljes konyhával augusztus 1-re kiadó. Str. Eminescu 21-23., volt Földes-palota. 3151

Kétszobás, modern lakás augusztus 1-re kiadó. Str. Gh. Popa 1.

BEIVAROSI HÁROMSZOBÁS,

fürdőszobás lakás augusztustól, vagy szeptembertől nagyon olcsón kiadó. Cim a kiadóban.

Kiadó augusztus hó 1-re egy háromszobás, uccai, modern kislakás nagyon olcsón. Str. Cuza Vodă 33. 3166

Egyszobás, modern lakás új villában kiadó. Str. Gen. Moșoiu 10. (volt Patria). 3167

Kétszobás magánház, elő- és fürdőszobával, nagy műhellyel és kerttel kiadó, esetleg eladó. Str. Numa Pompiliu 72a. Erd. Str. Caragiale 2. 3159

FÖLDSZINTES

modern négyosztós lakás azonnalra, vagy augusztusra kiadó.

Ec. TEODORIU 8. 3152

INGATLAN

Doamna Balasa-uccában

magasföldszintes ház, 2 szoba, előszobás lakás, 10 méteres műhely, átalakítható lakássá, 280 [ ]-ol gyümölcsös, alkalmi áron, 360.000 leierért eladó. Megbízott:

Kiss La os „Uranul“ ingatlanirodája és lakása, Arad, Str. Eminescu 2., I. em. Telefon 25-51.

2-3 szobás házat keresek, nem külvárosban. Címeket a kiadóba „200.000“ leuigére. 3188

Magánház eladó. Str. Sava Raicu 203. 3180

Eladó sürgősen egy ház Ségában 60.000 leierért. Értekezni: Str. R. Veliciu 3a., Gillich. 3148

Keresek megvételre a központhban nagyobb bérházat, közvetítők kizárásával. Válaszokat a kiadóba kérek. 3171

ÜZLET

Üzlethelyiség a főútvonalon, iroda és raktárhelyiség kiadó Reusz. Bul. Reg. Ferdinand 55. 3198

VÉTEL-ELADÁS

Alig használt, modern sportkocsi eladó. Érdeklődni 2-7-ig. Str. Badea Cârțan 14. 3087

Modern francia dítháló asztalosnál olcsón eladó. Str. Sarmiszegetruza 17. 3196

Nagyon szép, mély gyermekkocsi és egy másik sportkocsi eladó. Calea Radnei 76-78. 3184

Vennék üzleti mérleget. Berker Hess, vagy Cito gyárumányt, 5 vagy 10 kg-ig. Címeket a kiadóba kérek. 3146

Zongora, félhosszu (Streichner gyártmány) eladó. Cim a kiadóban. 3187

Teljesen modern kombinált szoba eladó. Calea Saguna 101. 3167

Eladók alkalmi áron, alig használt, nagyon szép női nyátruhák, egyes butor-darabok, fagyfal-gép, stb. Cim a kiadóban. 3155

Eladó 1 drb. Ganz „F B“ jelzésű 21 HP. 3x380 Woltos villanymotor, indítóval; egy pár daráló műkö. 60x15 cm. Deák darálómalom, Str. Războieni No. 15., Arad-Grădiste. 3166

Keleti összekötők, Singer varrógép, testmények, nagy ebédlőszőnyeg, kelim asztalterítő, diványpárnák, dohányzóasztalok eladó. Megtekinthető, 10-12-ig és délután 5-7-ig. Str. Moise Nicoara 9-11., I. 8.

Haasz ingatlaniroda

Arad, Eminescu-ucca 20-22
Telefon: 22-24. Alapították: 1919.
Legértékesebb villanegyedben, legszébb, ultramodern villa hétszobás, összkomfortos lakással, parkkal, 1 millió 350 ezer. - Centrumban emeletes, jó ház, összkomfortos lakásokkal, 920 ezer. - Piactéren jó ház, részben új épület, 2x3 szobás, parkettás, fürdőszobás lakással, nagy gyümölcsös, áron alul 675 ezer. - Villanegyedben jó ház, négyosztós, fürdőszobás lakással, kert, áron alul 400 ezer. - P. Avram Iancu mellett ház, 4 üzlettel, lakással, jó jöv. 675 ezer. 3134

HÁRSZOBÁS

ingatlanforgalmi iroda, Arad, Bul. Carol 46. (Jakás nygyantól). Telefon: 26-55. előnyös ajánlatok. (Árak székben!), 3,300: kémeletes luxusbérház, kalorifer, modern összkomfort, nettó 7 százalékos jöv. - 3,000: főtéri sarokház, sok üzlet, 330 ezer jöv. - 2,300: u. o. kémeletes, üzletes, cca 10 százalékos jöv. - 2,500: lutheránus temetőnél főtéri, 300 öf telek jó lakáselosztás, 200 ezer jöv. - 1,900: átjáróház, renovált, több üzlet, közepnagy lakások, 10 százalékos jöv. - 1,450: centrumban, emeletes, 6 lakásos, fürdőszobás, parkett. - 1,400: minorita-palotánál üzletes, 4 lakásos. - 1,300: piacnál 8 lakás, 300 öf kert, nagy jöv. - 1,200: marospárti luxusvilla, 4 és 2 sz. lakások. - 1,050: Eminescu-uccánál, emeletes, új, 8 összkomfortos lakás, kert. - 970: ligetnél félemeletes, 5 lakásos, nagy kert. - 920: belv. üzl. sarokház, nagy front, nagy telek jó jöv. - 860: szerb templomnál félemeletes, 2x3 sz., fürdősz., 6 kislakás, 800: körútnál 5 béreleményes, 200 öf telekkel. - 750: II. ker.-ben üzletes sarokház, 2 nagy 10 kislakás, közművek, nagy jöv. - 700: Gloria-pályánál félemeletes, összközműves, 10 százalékos jöv. - 680: az új íárs. bizt. táján emeletes, 3 lakásos. - 650: belv. 5 lakásos, összközművek pince, nagy front, alkalmi áron. - 600: belv. átjáróház, 5 lakás, fürdősz., pince. - 570: n. o. félmeletes, 1 nagy 3 kislakás, kert. - 500: u. o. 3x2 sz., kompl. lakás, nagy kert. - 490: központhban 2x2. 6x1 sz. lakások, közművek, jó jöv. - 450: viztoronynál 4 lakásos. - 300: új 3 sz., fürdősz., villa. - 380: Iancu-tér táján üzl. 6 lakásos, 300 öf telek, 10 százalékos jöv. - 320: rendőrségnél, 3 lakásos telekárban. - 300: állomásnál, 4 sz., nagy kert. - 280: új 2 sz. fürdősz. villa. - 260: 3 kis lakás, fürdősz., nagy kert. - 230: viaduktánál 2 lakás, pince, kert. - 210: Saguna mellett, 5 lakás, 200 öf gyvt. mölcsös beköthető viz, jó jöv. - 160: főúton, 5 bérelemény, 130 öf saroktelek, jó jöv. - 140: Iancu-tér táján 1x2 2x1 sz., telj. lakás. - Telkek. - Földek. - Szőlők.

KÜLÖNFÉLÉK

10-es cséplőgép hajítására megfelelő traktor bérelnek. Cim: Lazányi Arad, Str. Episcopiei No. 10. 3144

I. Haas

Ingatlanforgalmi Iroda,
Bul. Dragalina 9.

Ingatlanok, házak, telkek, földek, szőlők közvetítése minden árléko. zártban, jutányos közvetítési díj mellett. 3053

Butort, szőnyeget, írógépet, kasszát, ezüsttárgyakat antik ókszeret veszek át, landóan a legmagasabb áron. Keresek megvételre olcsó zongorát és pianót. Zalogcédluját olcsón hosszabbítjuk. előleket nyújtunk. Tempo, Fischer Elitz-palota. 2997

Legújabb jelentéseink:

Függetlenítette a francia kormány a francia frank értékelését az angol fontparitástól

Tovább üldözik az olasz repülőök a szétszórt Földközi-tengeri angol flottát — Törökország békét akar, de megvédi területeit

Genf. Vichyből jött jelentés szerint a francia kormány elhatározta, hogy a francia frank árfolyamát többé nem köti az angol fontéhoz, amellyel szemben 176 fr. 05 volt a paritás és a jövőben a francia frank a dollár paritásához igazodik. A frank és a dollár közötti árfolyamkülönbséget paritását még nem állapították meg.

Visszatelepítik a lakosságot Nyugatnémetország kiűrtett városaiba

Berlin. (Rador.) Nyugatnémetországnak a háboru elején több helységét kiűrtették minden eshetőségre felkészülve. A nagyvezérkar és a birodalmi kormány rendelkezésére most szervezték meg a menekültek visszatérését. Elsősorban a kétkézi munkások és a speciális munkák tértek vissza, hogy valamennyi házat és lakást rendbehozzanak. Ebben a munkában segédkezett nyújtottak a Hitler ifjusági szervezet tagjai, valamint az önkéntes jelentkezők. Az annak idején kiűrtett területek nagy részére már visszatért a lakosság és mindenütt a normális élet folyik.

Tovább folyik az angol hajók üldözése a Földközi-tengeren

Róma. A Stefani iroda közli az olasz főhadiszállás hivatalos jelentését: „Az az ellenséges hajóraj amelyet az olasz repülőök csütörtökön felkaptak és amelyet egész nap kiadósan bombáztak, éjszaka három csoportra oszlott majd mind a három csoport kelet felé tartott. Pénteken kora reggel ismét rátaláltunk ezekre a felvonuló ellenséges tengeri haderőkre és a Délolaszországból és a gyarmatokról kiküldött olasz légi erők egész nap üldözték és bombázták az angol tengeri haderőt. Az eddigi megállapítások szerint tálat ért 2 ellenséges cirkáló és 1 csatahajó. Málta szigete felett vadászgépeink harcra késztették 4 angol repülőgéppel és közülük kettőt lelőttek. Az olasz repülőgépek erről a vállalkozásról mindannyian visszatértek. Az egyik torpedónaszádunk ellenséges bombázások következtében elsüllyedt, de a legénysége megmenekült. Kelet-Afrikában csapataink elfoglaltak egy angol falut. Itt lelőttünk 4 ellenséges vadászgépet. Az ellenség repülőmadarai semmiféle kárt nem okoztak. Az egyik ellenséges repülőgépet a vadászgépeink, a másikat pedig légharóink lőtték le. Az egyik vadászgépünk, melyet ellenségesek hittünk, visszatért támaszpontjára.”

Bolgár katonai küldöttség tanulmányutja Németországban

Szófia. (Rador.) Csekkoff tábornagy, a bolgár hadseregnek a világháboruban működött legfőbb parancsnoka, Popoff tábornok és a szófia német katonai attasé társaságában Berlinbe utazott, hogy ott a német nagyvezérkar meghívásának eleget téve utra keljen a nyugati hadműveletek területeinek megtekintésére.

Az első intézkedések

Vichy. (Rador.) A francia hivatalos lap három alapvető alkotmánytörvényt közöl.

Az első törvény, amelyben Pétain marsall bejelenti, hogy átveszi az ország vezetését. A második alaptörvény kimondja, hogy az 1875. évi február 24. és 25-iki, valamint a július 16-iki alkotmánytörvényeket, mint érvényteleneket, megszünteti. A harmadik alaptörvény leszögezi, hogy a szenátus és képviselőház üléseit elhalasztja.

Az új francia alkotmány 12 államtitkári és ezenkívül 3 alállamtitkári állást létesít. A sajtó és a rádió a miniszterelnökséghez, a menekültügy a belügyminiszterhez, a külkereskedelem és a biztosítási ügyek a pénzügyminiszterhez tartoznak.

Itália feladata az angliai offenzívában

Rómából jelentik: A Giornale d'Italia azokról a feladatokról ír, melyek Olaszország előtt állnak az Anglia elleni offenzívában. Olaszország feladatai a következők: 1. A májta angol támaszpont megsemmisítése, ami sorozatos bombatámadásokkal már megkezdődött. 2. Egyiptom, Levante

és Afrika teljes elzárása. 3. A kereskedelmi hajózás lehetetlenné tétele Anglia számára. 4. Az olasz birodalom tengerentúli kereskedelmének és áruforgalmának biztosítása. Olaszország nemcsak a Földközi-tengeren visel háborút Anglia ellen, hanem elállja útját a Szezi-csatornánál is, úgy hogy a távolkeleti és vörös-tengeri angol gyarmatok elszigetelődjenek.

A török kormányelnök békebeszéde

Ankara. Tevfik Saydam török miniszterelnök a török képviselőház mai ülésén beszédet mondott. Kifejtette, hogy Törökország politikája nyílt és egyenes uton halad és az egész török nemzet egy emberként sorakozik az állampárt mögé. Azok a rendelkezések, amelyek most hoznak, a haza biztonsága érdekében történnek. A török kormány meg van győződve arról, hogy nem fog semmi olyan esemény adódni, amely konfliktusra vezethet, de elszántan el van határozva, hogy megvédi az ország önállóságát és a haza földjét.

— Nincs közvetlen veszélyben hazánk — mondotta a miniszterelnök — és minden állammal, különösen szomszédainkkal fenn akarjuk tartani a jóviszonyt. Egvetlen válasz lesz azonban a török nép részéről, ha bárki is önállóságunkat vagy hazánk területét veszélyeztetné: ez a válasz pedig a fegyverek szava, mert védekezni fogunk. Távol áll tőlünk, hogy ilyen események bekövetkezését várjuk, mert legfőbb vágyunk, hogy a béke fenntartásának osztályosai legyünk, de ugyanakkor, amikor minden konfliktust el akarunk kerülni, egyben mindenre felkészülünk.

A német hadijelentés

Berlin. (Rador.) A vezéri főhadiszállás hivatalos jelentése a következő: A német tengeri haderő tengeri utjai során újabb sikereket ért el. Elfogtak újabb tengeri kereskedelmi hajót és ezek az értékes rakományokkal együtt kikötőinkbe érkeztek. Egyik tenger-alattjárónk 24.684 tonna ellenséges hajót elsüllyesztését jelentette. Harci repülőink újabb támadást intéztek Anglia keleti partjai és a La Manche-csatornában levő ellenséges hajók ellen. Angliában és Skóciában kikötőtelepeket, majd bombatalálatokkal elsüllyesztettek egy előrs hajót és egy 2000 tonnás kereskedelmi hajót, míg ezeken kívül 5 kereskedelmi hajót súlyosan megrongáltak. Az egyik repülőtéren bombatámadásokkal 8 angol repülőgépet elpusztítottunk. Más repülőrajaink közlekedési járműveket, fontos parti berendezéseket és nagyobb hadfelszerelési gyárakat bom-

báztak hatékonyan. Angol repülőgépek 13-ára virradó éjszaka több bombát dobtak északnémetországi városra. Ennek során több ház összedőlt és néhány polgári személy meghalt. Az ellenség veszteségei 11-én 4 repülőgéppel több volt, mint azt jelentettük. Így tehát aznap az angolok nem 13 repülőgépet, hanem 17-et vesztek, míg a tegnapi veszteségük ismét 13 repülőgép volt, míg 5 saját gépünk eltűnt.

LAPZÁRTA:

(Rador-jelentések)

CSIKÁGÓ. Hétfőn kezdődik meg a demokrata párt országos kongresszusa Csikágóban, ahova a párt 1100 kiküldöttjének érkezését várják. Valószínűnek tartják, hogy a párt elnöklőitjét csütörtökre fogják megválasztani.

BERLIN. A Német Távirati Irodának jelentik Tokióból, hogy a japán sajtó értesülése szerint Arta külügyminiszter és Craigie angol nagykövét között lefolyt tárgyalások során a Burmán kereszttörténi kínai hadianyagszállítások kérdésében elvi megegyezés jött létre. Az Asahi Sin-Bun értesülése szerint a megegyezés elsősorban Anglia kötelezettségeit körvonalazza. Ezek szerint a Burmán kereszttől haladó hadianyagszállítások megakadályozása céljából a rengoni japán konzulátus tagjai szükség esetén ellenőrizhetik a szállítványokat. A Hongkongon át való szállítást szintén lehetetlenné teszik. Anglia válaszával a japán kormány meg van elégedve.

NEWYORK. A mexikói elnökválasztás során Ca. macillo tábornokot, az ellenzék elnöklőitjét két és fél milliónyi szavazattal 130.000 ellenében megválasztották.

BERLIN. Az angol repülőök szokásos éjleli támadásai, amelyekről az angol légügyi miniszterium azt állítja, hogy katonai célpontok ellen irányulnak, tervszerűen folytatódtak, július 9-éről 10-ére forduló éjszaka Nyugatnémetországban az angolok 32 bombát dobtak le. Az egyik bomba egy gépkecsiszárt, a másik pedig egy csúrt talált el, a többi pedig nyílt mezőkre esett és kárt nem okozott.

BERLIN. A Berliner Börsenzeitung mai számának vezető helyén közölt cikkében érvelően visszautasítja a lyoni „Miroir” című lapnak azt a megállapítását, melyet a német csapatoknak Lyonból történt kivonulása után tett és amelyben bírálatban részesíti a német csapatok lyoni magatartását. A német lap leszögezi, hogy a német katonák vasfegyvellemmel és méltóságteljes öntudattal viselkednek a francia lakossággal szemben és távolról sem gondoltak arra, hogy viszonozzák a francia megszálló katonáknak annak idején magatartását a német lakossággal a Ruhr vidékén. Kl. lencmüller francia menekült került haza úzhelvéhez a német csapatok segítségével — írja a Berliner Börsenzeitung — és a francia nép csak hálás lehet a németeknek, mert Németország soha sem használta ki a legyőzött gyengeségét.

MADRID. Bullitt, Franciaország amerikai nagykövete repülőgépen hazájába utazott, hogy a Franciaországban történt legutóbbi eseményekről részletes jelentést tegyen Roosevelt elnöknek.

LONDON. Churchill angol miniszterelnök vasárnap este 9 órakor rádióbeszédet mond.

ISZTAMBUL. Az esztrádok és viharok oly nagy méretet öltöttek, hogy Szmirnában és a közeli környékén hatalmas arányú áradások keletkeztek. Eddig ennek az árvíznek 12 halottja és 20 súlyos sebesültje van. A vetésben és az állattalományban olyan órlási károkat okoztak, hogy azok nagyrészt megsemmisültek lehet tekinteni.

VICHY. A francia tengernagyi hivatal az összes tengeri és folyóvíz feletti parancsnokságot, valamint Nantes, Bordeaux és Rouen kikötőit, nemkülönben az északafrikai és földközítengeri partok legfőbb felügyeletét a francia flotta főparancsnokára ruházta.

TOKIO. A japán hadvezetőség részéről Sató ezredes Francia-Indókina kormányzójával, Catrou tábornokkal tanácskozást folytatott, hogy együttműködjenek a kínai kérdésben.

NEWYORK. Martinique szigete olyannyira blokkad alatt áll, hogy két amerikai hajó vállalkozott részben a sziget lakóinak élelmezését, részben az odamenekült kilenc francia hadihajó személyzetének szelvényezését ellátni. Az angol hadihajók egyelőre nem árdítottak akadályt az amerikai hajók akciója elé.

OSLÓ. A német mérnökök Stavanger és környékén egy nagy vízterővel hajtott villanytelepet létesítettek, mely 130 millió kilowatt áramot fog előállítani.